

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Zəngin sənət tarixli teatrın müvəqqəti ünvanı

“Biz Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə doğma torpaqlarımızı azad edəndən sonra Şuşa teatrı da əvvəlki məkanında fəaliyyət göstərəcək”

Dekabrın 24-də Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrının fəaliyyət göstərdiyi (Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, 8-ci mikrorayon S.S.Axundov küçəsi 6) binanın əsaslı tikinti və yenidənqurmada sonra açılış mərasimi keçirildi.

Tikinti və yenidənqurma işləri Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpaı üzrə Dövlət Xidmətinin sifarişli ilə həyata keçirilib.

Açılış mərasimində çıxış edən mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev ölkəmizdə mədəniyyət sahəsinin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən işlərdən danışdı. Bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin sərəncamına uyğun olaraq “Savalan” kinoteatrı təmir olunaraq Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrına verilib. Şuşa teatrının açılışının ölkə başçısının doğum gününə təsadüf etdiyini deyəən nazir qeyd edib ki, görülən bütün bu işlər Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü, diqqət və qayğısı ilə həyata keçirilib: “Fürsətdən istifadə edərək doğum günü münasibətilə dövlət başçımıza bütün mədəniyyət ictimaiyyəti adından təbriklərimi çatdırır, cansağlığı və uğurlar

arzulayıram”.

Əbülfəs Qarayev vurğuladı ki, bu mədəniyyət ocağı xalqımızın yaralı yeri olan Şuşanın adı ilə bağlıdır. Binanın girişində də teatrın burada müvəqqəti olaraq yerləşdirildiyi qeyd olunub: “Bu heç də təsadüfi deyil. Biz Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə öz doğma torpaqlarımızı azad edəndən sonra Şuşa teatrı da əvvəlki məkanında fəaliyyət göstərəcək. İnənirəm ki, o gün uzaqda deyil”.

Nazir bildirdi ki, yüksək səviyyədə həyata keçirilən tikinti işləri nəticəsində 80 nəfərdən çox insanın çalışdığı Şuşa teatrı öz qapılarını teatrseverlərin üzünə açır. Teatrın yaradıcılıq potensialı böyükdür. Bütün çətinliklərə baxmayaraq, teatr bu illər ərzində öz fəaliyyətini davam etdirməyə, yeni-yeni tamaşalar hazırlamağa müvəffəq olub.

Əbülfəs Qarayev bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan teatrı 2009-2019-cu illərdə” Dövlət Proqramının icrası ölkənin teatr həyatının yeni mərhələyə qədəm qoymasına şərait yaradıb.

davamı səh. 2-də

Sənətə və əməyə verilən qiymət

Ölkə Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı xidmətlərinə görə orden, medal və fəxri adlara layiq görülmüş mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə mükafatların təqdim edilməsi mərasimi keçirildi.

Mərasim dekabrın 21-də əsaslı təmir və yenidənqurmada sonra yeni istifadəyə verilmiş Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin üçüncü korpusunda təşkil edilmişdi. Tədbirdə mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, nazirin birinci müavini Vəqif Əliyev, nazir müavini Sevdə Məmmədəliyeva, mədəniyyət və incəsənət xadimləri iştirak edirdi.

Nazir Əbülfəs Qarayev çıxış edərək əsaslı təmir və yenidənqurmada sonra bu binada ilk tədbirin keçirildiyini bildirdi. Qeyd etdi ki, bu günlərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva muzeydə yaradılan şəraitlə tanış olaraq görülmə işləri yüksək qiymətləndiriblər. Ölkəmizdə mədəniyyət və incəsənət sahələrində xidmətləri olan şəxslərə dövlət qayğısından danışan nazir bildirdi ki, əsasını ulu öndər Heydər Əliyevin qoyduğu bu siyasət Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

davamı səh. 3-də

Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin 10 illiyi qeyd olunacaq

Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin fəaliyyətə başlamasının 10 ili tamam olur. Dekabrın 27-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində əlamətdar yubiley münasibətilə tədbir keçiriləcək.

Tədbirdə əvvəlcə mərkəzin muzey hissəsində “Qədim musiqi alətləri ekspozisiyası”nın təqdimatı olacaq. Sonra görkəmli muğam ustalarının büstlərinin qarşısında “İnteraktiv lövhələr” təqdim ediləcək.

Ardınca “Müasir musiqi alətləri ekspozisiyası”nın təqdimatı keçiriləcək. Həmçinin foyədə “Əsrlərin sədası” ansamblının çıxışı olacaq.

Yubiley mərasimi Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin salonunda muğam konserti ilə davam edəcək.

Azərbaycan kitabının dünyaya tanıtılması

səh. 7

“Mən öz Xəzərimə vurğunam, ey dost!”

Əfsanəvi qəhrəman Mehdi Hüseynzadənin 100 illik yubileyi qeyd olunub

Alman faşizminə qarşı mübarizədə apardığı çoxsaylı uğurlu kəşfiyyat əməliyyatları və nümayiş etdirdiyi misilsiz hərbi şücaətləri ilə böyük şöhrət qazanmış və Azərbaycan xalqının zəngin tarixi hünər salnaməsinə şanlı səhifələr yazan Mehdi Hüseynzadənin anadan olmasının 100 illik yubileyi münasibətilə Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində təntənəli mərasim keçirilib.

Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin 100 illik yubileyinə dair ölkə başçısının sərəncamına əsasən təşkil olunan tədbirdə müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov, təhsil naziri Ceyhun Bayramov, mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, Mehdi

Hüseynzadənin ailə üzvləri, Bakı Qarnizonunun hərbi hissələrinin, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin zabit və kursantları, dövlət universitetlərinin professor, müəllim və tələbələri, veteranlar və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

davamı səh. 3-də

“Mir Cəlal Paşayevin əsərləri ideologiyaya deyil, ədəbiyyata xidmət edirdi”

XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, istedadlı yazıçı, ədəbiyyatşünas, professor Mir Cəlal Paşayevin “Ədəbi tənqid” və “Publisistika” kitabları Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxana tərəfindən nəşr olunub. Dekabrın 21-də Milli Kitabxanada kitabların təqdimat mərasimi keçirildi.

Tədbirdə çıxış edən mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev Mir Cəlal Paşayevin 110 illiyi ilə əlaqədar keçirilən silsilə tədbirlərdən söz açdı: “Görkəmli alim və ədəbiyyat nümayəndələrimizin yubileylərini qeyd etməklə bir daha şahidi oluruq ki, Azərbaycan ədəbiyyatı, mədəniyyəti nə qədər dərin və qüdrətlidir, tükenməz xəzinədir. Bu xəzinənin gələcək nəsillərə ötürülməsinin böyük

əhəmiyyəti var. Biz həmişə öz ənənələrimizə sadıq qalaraq görkəmli şəxsiyyətlərimizin fəaliyyətini döndə-döndə ictimaiyyətə təqdim etməliyik”.

Nazir qeyd etdi ki, təqdim olunan “Ədəbi tənqid” və “Publisistika” kitabları çox zəngin

məlumatları özündə əks etdirir: “Publisistika” məqalələr toplusunda tanınmış ədəbiyyatşünas və yazıçının 1926–1977-ci illərdə qələmə aldığı məqalələri, “Ədəbi tənqid” kitabında isə 1931–1974-cü illəri əhatə edən araşdırmaları yer alıb: “Mir Cəlal Paşayevin 110 illiyi münasibətilə bir müddət əvvəl onun bibliografik toplusunu təqdim etdik. Eyni zamanda yeni bərpa olunmuş “Bir ailə” filmi nümayiş olundu. Bundan əlavə, respublikanın mədəniyyət ocaqlarında yubileyə əlaqədar silsilə tədbirlər keçirildi. Bu tədbirlər xalqımızın Mir Cəlal Paşayevə dərin hörmətinin ifadəsi idi. Böyük ədibin dərin məzmunlu yaradıcılığı bir sıra xarici ölkədə rəğbətlə qarşılanır, araşdırma mövzusu olur”.

davamı səh. 4-də

“Mənim sadıq yarım qara torpaqdı...”

“Aşıq Veysəl xatirə ili” ərəfəsində

Xəbər verildiyi kimi, TÜRKSOY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının Türkiyənin Kastamonu şəhərində keçirilən 36-cı toplantısında Anadolu ozan məktəbinin görkəmli nümayəndəsi Aşıq Veysəlin anadan olmasının 125-ci ildönümü münasibətilə 2019-cu il “Aşıq Veysəl xatirə ili” elan edilib. Gələn il bu münasibətlə türkdilli ölkə və diyarlarda yubiley tədbirləri keçiriləcək, sənətkarın həyat və yaradıcılığına işıq tutulacaq...

Dünyanı bəsrət gözü ilə görən, Anadolu, geniş mənada, Aşıq Veysəl Əhməd oğlu 1894-cü ildə Türkiyənin Sivas bölgəsinin Sivrialan kəndindən olan Aşıq Veysəl bu ulu mirasın

inkişafına öz töhfəsini verib. Aşıq Veysəl Əhməd oğlu 1894-cü ildə Türkiyənin Sivas bölgəsinin Sivrialan kəndində dünyaya göz açıb. Erken

yaşlarında anası Gülzarı itirən Veysəl 7 yaşında çiçək xəstəliyinə yoluxur. Bu xəstəlikdən sol gözü tutulur. Sonra sağ gözü də tədricən zəifləyir. Bir gün ağacın budağı sağ gözüne dəyir və zədələyir. O, bununla da dünya işığından ömürlük məhrum olur.

Veysəlin əkinçiliklə məşğul olan atası sazi, sözü sevən bir insan idi və elin söz və sənət bilicilərinin şeirlərini yeri gəldikcə oğluna əzbərlədir, onu bu yolla ovundurmağa çalışırdı...

davamı səh. 5-də

Moskvada Füzuliyə həsr edilmiş tədbir

Rusiya paytaxtında general Kərim Kərimov adına 1583 nömrəli məktəbdə böyük Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzuliyə həsr edilmiş “Hədiqə-tüs-südə” adlı musiqili-ədəbi tədbir keçirilib. Əvvəlcə dahi şair və müfəkkir haqqında video-çarx göstərilib. Sonra şagirdlər Füzulinin şeirlərindən parçalar oxuyublar.

səh. 8

Regional mədəniyyət idarələrinin fəaliyyətinə həsr olunmuş müşavirə keçirildi

səh. 3

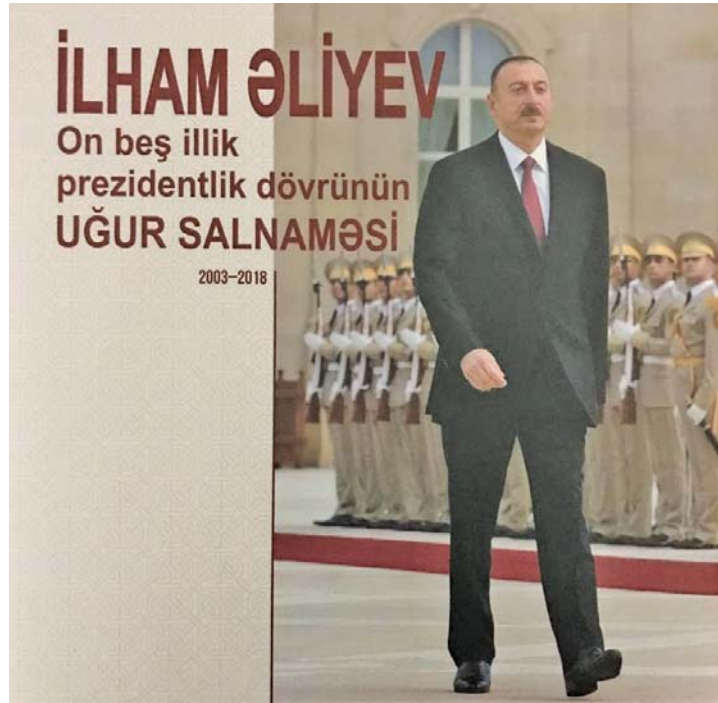

Nobel qardaşlarının Bakıdakı “Miras”ı

səh. 8

“İlham Əliyev. On beş illik prezidentlik dövrünün uğur salnaməsi”

Dekabrın 24-də Heydər Əliyev Mərkəzində “İlham Əliyev. On beş illik prezidentlik dövrünün uğur salnaməsi. 2003-2018” adlı sənədli filmin və kitabın təqdimat mərasimi keçirilib.

Filmin ssenari müəllifləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, tarix elmləri doktoru, professor Əli Həsənov və “Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri” QSC-nin sədri Arif Alişanovdur. Kitabın buraxılışına məsul Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev, tərtibçi müəllifləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, tarix elmləri doktoru, professor Əli Həsənov və Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZƏRTAC-ın) İdarə Heyətinin sədri Aslan Aslanovdur.

Filmin nümayişindən sonra çıxış edən Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavini – icra katibi Əli Əhmədov ölkəmizin müasir dövrdəki nailiyyətlərinin Prezident İlham Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu vurğulayıb. Qeyd edib ki, təqdimatı keçirilən filmi və kitabı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son on beş ildə Azərbaycanda əldə edilən uğurların salnaməsi adlandırmaq olar. Təqdimat mərasiminin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin doğum gününə təsadüf etdiyini xatırladan Əli Əhmədov tədbir iştirakçılarının adından dövlətimizin başçısını təbrik edib, ona Azərbaycan naminə bundan sonrakı fəaliyyətində daha böyük uğurlar və qələbələr arzulayıb. Vurğulayıb ki, ölkəmiz coğrafi baxımdan kiçik əraziyə malik olsa da, həyata keçirdiyi global layihələr sayəsində dünyanın humanitar, siyasi, enerji, nəqliyyat, kommunikasiya, idman mərkəzlərindən birinə çevrilib.

Kitabın tərtibçi və filmin ssenari müəlliflərindən biri, Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov çıxışında qeyd edib ki, 15 illik uğurların əsasında dövlət başçısının ümummilli liderin irsinə, siyasi kursuna, öz əqidəsinə, xalqına, dövlətinə, Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərinə sədaqətli obrazı dayanır.

Prezident İlham Əliyevin pragmatik və realist siyasi xadim olduğunu vurğulayan Əli Həsənov deyib ki, dövlətimizin başçısı həyata keçirdiyi siyasətin nəticələrini əvvəlcədən hesablayır, aydın konturlarını cızır. Onun liderlik keyfiyyətləri, dərin zəkası, böyük erudisiyası, global düşüncəsi, intellekti, çevik qərarlar qəbul etmək bacarığı müasir dünya nizamında Azərbaycanın yerini, nüfuzunu, çəkisini müəyyən edir. Azərbaycan Prezidentinin islahatçı, novator lider olduğunu diqqətə çatdıran Əli Həsənov qeyd edib ki, beynəlxalq qurumlar ölkədə həyata keçirilən islahatları yüksək qiymətləndirirlər. Azərbaycanın təqdim etdiyi “ASAN xidmət” brendi BMT-nin “Dövlət xidmətlərinin göstərilməsinin təkmilləşdirilməsi” kateqoriyasında birinci yərə layiq görülüb. “Doing Business” hesabatına görə, Azərbaycan dünyada “ən islahatçı ölkə” hesab olunur. Bu gün Azərbaycan sülh, əməkdaşlıq və dialoq platforması kimi tanınır, beynəlxalq etimadın artmasına öz töhfələrini verir.

Əli Həsənov çıxışının sonunda diqqətə çatdırıb ki, film və kitabın hazırlıq prosesi zamanı İlham Əliyevin 15 illik prezidentliyi dövründə keçirdiyi təxminən 10 minə qədər tədbir, görüş və çıxışlar nəzərdən keçirilib. O, filmin və kitabın ərəşəyə gəlməsində əməyi keçmiş hər kəsə təşəkkürünü bildirib.

Elbay Qasımzadə “Şərəf” ordeni ilə təltif olunub

Prezident İlham Əliyev dekabrın 25-də Elbay Ənvər oğlu Qasımzadənin “Şərəf” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. E.Qasımzadə Azərbaycan memarlıq sənətinin inkişafında böyük xidmətlərinə görə təltif olunub.

TÜRKSOY-un baş katibi Azərbaycan rəhbərini təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin doğum günü münasibətilə müxtəlif ölkələrdən, beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərindən təbriklər gəlir.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı – TÜRKSOY-un baş katibi Düsen Kaseinov Azərbaycan rəhbərini qurumun baş katibliyi və Türkdillli Ölkələrin Mədəniyyət Nazirlərinin Daimi Şurası adından təbrik edib.

Məktubda vurğulanır ki, Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü humanist və sülhsever siyasət nəticəsində Azərbaycan Respublikası dünya ölkələri arasında tutduğu layiqli yerini daha da möhkəmləndirir.

“Bu il 100 illiyini qeyd etdiyimiz Azərbaycan Respublikası ilə 25 yaşına çatan Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı - TÜRKSOY arasında qarşılıqlı mədəni əməkdaşlığın genişləndirilməsinə və inkişaf etdirilməsinə göstərdiyiniz diqqət və qayğını yüksək qiymətləndiririk”, – deyər təbrik məktubunda qeyd olunur.

2018-ci il xalqımızın tarixində şərəfli yer tutan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinin geniş şəkildə keçirilməsi ilə yaddaşlarda qalacaqdır. Belə əlamətdar yubileyin təntənə ilə qeyd edilməsi həmvətənlərimizin qəlbində azadlıq və istiqlal duyğularını, ölkəmizin zəngin tarixi ilə haqlı iftixar hissinə daha da gücləndirir. Bu gün əminliklə demək olar ki, 100 il əvvəl mühacir həyatı yaşamağa məcbur olmuş Cümhuriyyət qurucularının və onların varislərinin Azərbaycanı müstəqil və güdrətli dövlət kimi görmək arzuları artıq xoş gerçəkliyə çevrilmişdir.

Bu sözlər Prezident İlham Əliyevin 31 Dekabr – Dünya

Prezident dünya azərbaycanlılarına müraciət edib

Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə soydaşlarımıza təbrik müraciətində yer alıb.

Müraciətdə vurğulanır ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin azərbaycançılıq ideyalarını yaşadan müstəqil dövlətimiz milli həmrəyliyin gücləndirilməsinə xüsusi əhəmiyyət verir, dünya azərbaycanlılarının mədəni-mənəvi birliyinin daha da möhkəmləndirilməsi ilə bağlı ardıcıl tədbirlər həyata keçirir. Qeyd olunur ki, dünyada gedən mürəkkəb geosiyasi proseslərə,

müharibə və silahlı qarşıdurmalara, qaçqın və məcburi köçkün problemlərinə, global iqtisadi çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan Respublikası qarşıya qoyduğu böyük məqsədlərə doğru inamla irəliləyir. Ölkəmiz inkişaf etdikcə, daha global xarakterli vəzifələri həll etmək imkanları da artır. “Qarşımızda Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində işğal edilmiş torpaqlarımızın azad olunması kimi taleyüklü vəzifə dayanır. Azərbaycan pozulmuş ərazi bütövlüyünün bərpası yolunda

ardıcıl və məqsədyönlü siyasət həyata keçirir. Soydaşlarımız da, öz növbəsində, yaşadıkları ölkələrin yüksək dairələrinin və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların diqqətinin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münəqişəsinin ədalətli həllinə yönəldilməsində, tarixi həqiqətlərin geniş ictimaiyyətə çatdırılmasında fəallıq nümayiş etdirməlidirlər. Azərbaycanın inkişafı və dünya birliyində mövqeyini möhkəmləndirməsi üçün hər bir həmvətənimiz ümummilli məqsədlər ətrafında sıx birləşməlidir”.

Zəngin sənət tarixli teatrın müvəqqəti ünvanı

əvvəlki səh. 1-də

Teatr məkanları müasirləşdirilir, binaları təmir olunur, yeni avadanlıqla təchiz edilir. Gələn il İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının yerləşdiyi binanın da təmirinə başlanılacaq: “Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, artıq layihələndirmə işləri görülüb. İqtisadiyyat və Maliyyə nazirlikləri lazımı sənədləri hazırlayıb. Binada təmir işləri yəqin ki, gələn ilin sonunaqədər yekunlaşacaq”.

Nazir sonunda bir daha teatrın kollektivini təbrik edərək onlara gələcək işlərində uğurlar arzuladı.

Tədbirdə çıxış edən Şuşa Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Bayram Səfərov, Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Allahverdiyev və Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrının direktoru Yadigar Muradov teatrın binasının təmir və yenidən qurulmasını yüksək qiymətləndirdilər. Vurğuladılar ki, ölkə başçısının diqqət və qayğısı nəticəsində həyata keçirilən bu cür layihələr xalqımızın mədəniyyətinin inkişafına öz müsbət təsirini göstərir.

Qeyd edək ki, teatrın binasının mövcud hissəsi 2 mərtəbəli, yeni inşa edilmiş hissəsi isə 4 mərtəbəlidir. Burada vestibül, inzibati otaqlar, qrim otaqları, mətbəx və digər texniki xidmət otaqları, həmçinin 110 nəfərlik tamaşaçı zalı yaradılıb. İkinci

mərtəbədə professional səs, işıq operatorları və kinoproeksiya otaqları yerləşdirilib. Sahnə yenidən qurulub və müasir avadanlıqlar quraşdırılıb. Video-müşahidə, yağından xəbərvərmə, yağınsəndürmə sistemləri yaradılıb və ərazidə 200

m3 tutumu olan içməli su anbarı tikilib.

Bina yeni telekommunikasiya sistemləri ilə təmin edilib. Binaının ətrafında 900 kvadratmetr ərazi abadlaşdırılıb, ağac və gül kolları əkilib.

FARİZ

“Ağ kağız üzünə dürr səpir qələm...”

Aşıq Şəmşirə həsr olunan kitabların təqdimatı keçirildi

Görkəmli saz-söz ustası Aşıq Şəmşirin yaradıcılığına həsr edilmiş yeni kitablar işıq üzü görüb. Dekabrın 25-də Milli Kitabxanada Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Aşıqlar Birliyi, “Aşıq Şəmşir” Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyi ilə birgə “Aşıq Şəmşir. Bibliografiya”, “Dədə Şəmşir erməgani”, “Dədə Şəmşirin sənət dünyası”, “Aşıq Şəmşir yaradıcılığında fəlsəfi fikirlər” adlı kitabların təqdimatı keçirildi.

Tədbiri Milli Kitabxananın direktoru, professor Kərim Tahirov açaraq diqqətə çatdırdı ki, dövlət başçısının sərəncamına əsasən bu il Aşıq Şəmşirin 125 illiyi çoxsaylı tədbirlərlə qeyd edilib. Aşığın irsindən bəhs edən bu kitablar tədqiqatçılar üçün dəyərli mənbə olacaq.

Aşıqlar Birliyinin sədri, Əməkdar elm xadimi, professor Məhərrəm Qasımlı yola salmağa hazırlaşdığımız 2018-ci ilin ölkəmiz üçün əlamətdar hadisələrlə zəngin olduğunu dedi.

Bildirdi ki, Aşıq Şəmşirin Aşıq Ələsgərlə birgə Qazax şəhərində büstləri ucaldılıb, “Türk dünyası Qorqud Ata aşıqlar karvanı” layihəsi çərçivəsində Türkiyə, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Şimali Kipr və digər türkdilli ölkələrdən dəvət olunmuş sənətkarlar tərəfindən aşığın sözləri ifa olunub, gənc aşıqlar müsabiqəsi təşkil edilib, kitablar çapdan çıxıb.

Məhərrəm Qasımlı “Aşıq Şəmşir. Bibliografiya” kitabının ərəşəyə gəlməsində Milli Kitabxananın xüsusi rolu olduğunu qeyd edərək kollektivə təşəkkürünü bildirdi.

Ədəbiyyatşünas alim, professor Qəzənfər Paşayev Aşıq Şəmşir irsinin öyrənilməsi və onunla bağlı silsilə tədbirlərin təşkil olunmasını təqdirəlayiq hal kimi dəyərləndirdi.

Təqdimatda çıxış edən professorlar Şirindil Alişanlı, Tariyel Məmmədov, İsmayıl Məmmədli, Aşıqlar Birliyinin katibi Musa Nəbiqloğlu, bibliografiyanın müəllifi Mirvari Verdüyeva, “Aşıq Şəmşir yaradıcılığında fəlsəfi fikirlər” kitabının müəllifi Nağdəli Zəmanov və başqaları sənətkarın irsini xalq yaddaşını daha da zənginləşdirdən söz, sənət xəzinəsi kimi səciyyələndirdilər.

Çıxışlardan sonra kitabların ərəşəyə gəlməsində xüsusi xidmətləri olan şəxslərə “Aşıq Şəmşir” Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyinin təşəkkürnamələri təqdim edildi.

Sonda tədbir iştirakçıları Milli Kitabxana tərəfindən hazırlanan “Aşıq Şəmşir – 125” adlı kitab sərgisi ilə tanış oldular.

Lalə AZƏRİ

“Qəzəllər” layihəsində növbəti muğam axşamı

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində tanınmış qəzəlxan Əliağa Vahidin yaradıcılığına həsr olunmuş konsert proqramı təşkil olunub.

“Qəzəllər” layihəsi çərçivəsində təşkil olunan konsertdə Əməkdar artist Əhtiram Hüseynov və Azərbaycan Televiziyası və Radiosunun solisti Kamile Nəbiyeva çıxış ediblər.

Qeyd edək ki, Muğam Mərkəzinin “Qəzəllər” layihəsi tanınmış və gənc xanəndələrin ifasında tamaşaçılara qəzəl janrında gözəl poeziya nümunələri yaratmış klassik Azərbaycan şairlərinin əsərlərinin təqdim edilməsi ilə davam edəcək.

“Səma” rəqs ansamblının hesabat konserti

Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin Xətai rayon Mədəniyyət Mərkəzinin “Səma” rəqs ansamblı R.Behbudov adına Mahını Teatrında hesabat konserti ilə çıxış edib.

İdarədən bildirilib ki, ansamblın ifasında Azərbaycan və dünya xalqlarının rəqləri nümayiş olunub. Həmçinin gənc müğənnilərin çıxışları tamaşaçılarda xoş təəssürat yaradıb.

Sonda “Səma” rəqs ansamblının üzvlərinə fəxri fərmanlar təqdim olunub.

“Qəribə adam”ın premyerası

İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı Binəqədi Mərkəzi Mədəniyyət evində görkəmli türk şairi, yazıçı-dramaturq Nazim Hikmətin “Qəribə adam” əsəri əsasında hazırlanan tamaşanın premyerasını təqdim edib.

Premyeranı Binəqədi qəsəbə sakinləri, 182 sayılı tam orta məktəbin müəllim və şagirdləri izləyiblər. Tamaşa alqışlarla qarşılanıb.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar artist Sərvər Əliyev, quruluşçu rəssamı Vahid Mürsəliyev, musiqi tərtibatı Çingiz Xəlilovdur.

Rollarda Əməkdar artist Rəşid Rzayev, aktyorlar Bəhrüz Hikmətoğlu, Niyaməddin Səfəraliyev, Güney Əliyeva, Rövşən Cəfərov, Natiq Həziyev, Məhərrəm Musayev, Səmaye İsmayilova, Nicat Mirzəzadə, Əmrulla Nurullayev, Məmməd Zeynalov və Arzumən Tanrıverdiyev çıxış ediblər.

əvvəli səh. 1-də

Mədəniyyət xadimlərinin yaradıcı əməyinin qiymətləndirilməsi ilə yanaşı, bu sahəyə aid dövlət proqramlarının qəbul edilməsi, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi də bu diqqətin bariz nümunəsidir: “Mədəniyyət işçilərinə göstərilən qayğı bütövlükdə Azərbaycan mədəniyyətinə diqqətdir. Mədəniyyətimiz bu gün dünyada tanınır, təbliğ edilir, beynəlxalq qurumlar səviyyəsində qəbul olunur. Azərbaycan musiqisi dünyanın məşhur konsert salonlarında səslənir. Bütün bunlar dövlət başçısının və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın bu sahədə gördüyü misilsiz işlər sayəsində mümkün olmuşdur”.

Başla çatmaqda olan 2018-ci ildə mədəniyyət sahəsində qazanılan uğurlardan söz açan Əbülfəs Qarayev bildirdi ki, bu il bütün sahələrdə olduğu kimi, ölkəmizin mədəni həyatında da mühüm hadisələrlə yadda qalacaq. Diqqətə çatdırıldı ki, bu yaxınlarda UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin Mavriki Respublikasında keçirilən 13-cü sessiyasında Azərbaycanın təqdim etdiyi “Yallı (Köçəri, Tənzərə), Naxçıvanın ənənəvi qrup rəqsləri” Təcili qorunmaya

ehtiyacı olan qeyri-maddi mədəni irs siyahısına, Azərbaycanın Türkiyə və Qazaxıstanla birgə təqdim etdiyi “Dədə Qorqud irsi. Dastan mədəniyyəti, xalq nağılları və musiqisi” nominasiya faylı isə çoxmillətli mədəniyyət nümunəsi kimi təşkilatın Qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilib. “Bütün bunlar

müstəqilliyimizin bizə bəxş etdiyi imkanlar nəticəsində mümkün olmuşdur”, – deyə nazir vurğuladı.

Əbülfəs Qarayev mədəniyyət ictimaiyyəti adından bu sahədə xidməti olan yaradıcı insanların əməyinə verdiyi yüksək qiymətə görə ölkə başçısına minnətdarlığını bildirdi.

Sonra mükafatlar sahiblərinə təqdim edildi. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə təltif olunmuş şəxslərə “Şöhrət” və “Əmək” ordenləri, “Tərəqqi” medalı, “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu”, həmçinin “Xalq artisti”, “Əməkdar artist”, “Əməkdar mədəniyyət işçisi”

fəxri adlarının nişanı və vəsiqələri təqdim olundu.

“Şöhrət” ordeni ilə təltif edilən Milli İncəsənət Muzeyinin direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi Çingiz Fərzəliyev, 3-cü dərəcəli “Əmək” ordeni ilə təltif olunan Xalq artisti, aktyor Tariel Qasımov və başqaları çıxış edərək Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il ərəfəsində onlara təqdim edilən mükafatın ikiqat bayram olduğunu və böyük məsuliyyət hissi yaratdığını vurğuladılar. Çıxışlarda mədəniyyət işçilərinə göstərilən diqqət və qayğıdan söz açaraq ölkə başçısına və Mədəniyyət Nazirliyinə minnətdarlıq ifadə olundu.

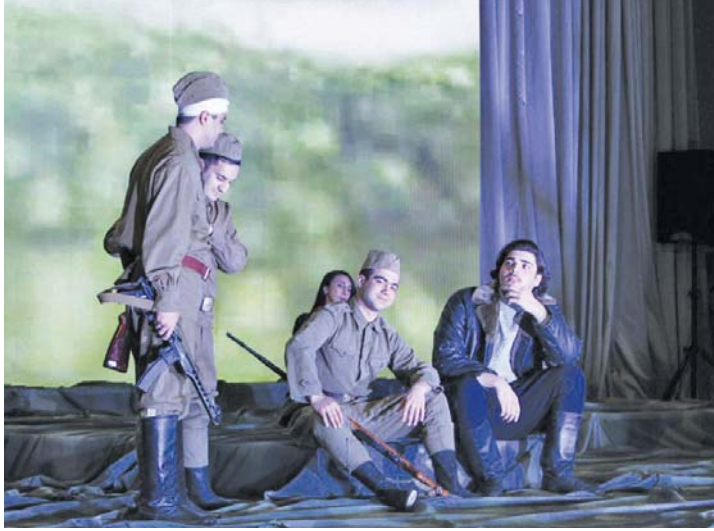
Mərasimdə həmçinin nazirliyin “Fəxri mədəniyyət işçisi” döş nişanlarına layiq görülmüş şəxslər də təltif edildi.

Sonda nazir Əbülfəs Qarayev ölkəmizin tərəqqisi və təbliğində mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə uğurlar arzuladı.

FARİZ

“Mən öz Xəzərimə vurğunam, ey dost!”

Əfsanəvi qəhrəman Mehdi Hüseynzadənin 100 illik yubileyi qeyd olunub

əvvəli səh. 1-də

Əvvəlcə tədbir iştirakçıları Mehdi Hüseynzadənin həyat və döyüş yoluna, eləcə də xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin əfsanəvi partizan

haqqında həqiqətlərin üzə çıxarılmasında, igid döyüşçüyə ölümündən 13 il sonra Sovet İttifaqı Qəhrəmanı fəxri adının verilməsində, ümumiyyətlə, Mehdi Hüseynzadənin

xatirəsinin əbədiləşdirilməsində müstəsna xidmətləri barədə qiymətli fotolar və sənədlər nümayiş olunub. Qəhrəmanın uşaqlıq və təhsil illərini, Stalinqrad uğrunda döyüşlərdə

iştirakını, əsirləkdə Azərbaycanın adına xidmətlərini, eləcə də Sloveniyanın milli azadlığı uğrunda sadıq əsgər kimi iştirakını əks etdirən nadir fotolar böyük maraq doğurub.

Mərasimdə əvvəlcə ulu öndər Heydər Əliyevin, İkinci Dünya müharibəsində həlak olan həmvətənlərimizin, Azərbaycanın müstəqilliyi, azadlığı, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan oğul və qızlarımızın xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Hərbi orkestrin müşayiəti ilə Azərbaycan Respublikasının dövlət himni ifa olunub.

Tədbirdə “Mehdi Hüseynzadənin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 23 iyun tarixli sərəncamı bir daha nəzərə çatdırılıb.

Sonra Əməkdar incəsənət xadimi, Prezident təqaüddüslü, ehtiyatda olan polkovnik Abdulla Qurbaninin ssenarisi və rejissorluğu ilə hazırlanmış “Mən öz Xəzərimə vurğunam, ey dost!” adlı yubiley tamaşası nümayiş etdirilib. Mehdi Hüseynzadənin son vaxtlar üzə çıxarılmış şeirlərinin istifadə edildiyi tamaşada əməkdar artistlər Azad Şükürov,

Səməy Sadıxova, Anar Şuşalı, Hüsniyyə Mürvətova, Elxan Rza, gənc aktyorlar və Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin yaradıcı heyəti iştirak ediblər.

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin tələbəsi Nicat Hüseynzadə Mixaylo rolunu məharətlə ifa edib. Tamaşa boyu sənədli kadrlar nümayiş etdirilib.

Tədbir iştirakçıları ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə igid döyüşçünün 1973-cü ildə Bakının mərkəzində ucaldılmış abidəsi qarşısındakı tarixi nitqini və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sloveniya Respublikasına rəsmi səfəri zamanı Mehdi Hüseynzadənin memorial muzeyinin açılışında ictimaiyyət qarşısında çıxışını və əfsanəvi qəhrəman haqqında söylədiyi fikirləri əks etdirən süjetləri alqışlarla qarşılayıblar.

Sonda xatirə şəkilləri çəkdirilib.

Müasir texnologiyalardan istifadə günün tələbidir

Regional mədəniyyət idarələrinin fəaliyyətinə həsr olunmuş müşavirə keçirildi

Dekabrın 25-də Azərbaycan Milli Kitabxanasında mədəniyyət nazirinin müavini Rafiq Bayramovun iştirakı ilə nazirliyin regional mədəniyyət idarələrinin fəaliyyətinə həsr olunmuş müşavirə keçirildi.

Yığıncaqda nazirliyin müvafiq struktur bölmələrinin əməkdaşları və 15 regional mədəniyyət idarəsinin rəisləri iştirak edirdi.

Müşavirədə çıxış edən Rafiq Bayramov mədəniyyət idarələrinin, nazirliyin strukturuna daxil olan mədəniyyət müəssisələrinin müasir texnologiyalardan istifadəsi ilə bağlı məsələlərdən danışdı. Qeyd etdi ki, 2019-cu ilin yanvarından etibarən nazirlik daxilində bütün yazışmalar, sənəd dövriyyəsi elektron formada aparılacaq. Gələn ilin sonuna kimi isə regional idarələrdə də bu istiqamətdə işlərin görülməsi nəzərdə tutulub.

Nazir müavinini həmçinin sosial şəbəkələrdən istifadənin daha da genişləndirilməsinin vacibliyini vurğuladı: “Nazirliyin daxilində həyata keçirilən islahatlar həm Bakıda, həm də regionlarda mədəniyyət sahəsinin daha

da inkişafına şərait yaradıb. Bu islahatlar öz bəhrəsini verməkdədir. Bununla bərabər, həyata keçirilən tədbirlərin ictimaiyyətə çatdırılmasında sosial şəbəkələrin imkanlarından da geniş istifadə olunmalı, bu məsələ diqqətdə saxlanılmalıdır. Müasir texnologiyalardan istifadə də günün tələbləri səviyyəsinə qaldırılmalıdır. Bu istiqamətdə də nazirlik öz dəstəyini göstərəcək. Əməkdaşların müasir texnologiyalardan istifadə bacarıqlarının artırılması, onlar üçün treninqlərin təşkili məsələsi də diqqətdə saxlanılacaq”.

Rafiq Bayramov diqqətə çatdırdı ki, ölkəmizdə mədəniyyət siyasətinin daha məqsədyönlü və effektiv şəkildə həyata keçirilməsi, müvafiq sahələrin idarə olunmasında innovasiyaların, elmi nailiyyətlərin, qabaqcıl təcrübənin öyrənilməsi və tətbiqi daha da genişləndirilir. Bu istiqamətdə atılan addımlar gələn il daha da yüksəldilməlidir.

Informasiya və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri İntiqam Hümətov regional idarələrin saytları, onların sosial şəbəkələrdəki sahifələrinin idarə

olunması ilə bağlı danışdı. Bu istiqamətdə aparılmış qısa arayışı diqqətə çatdırdı. Vurğuladı ki, bir sıra regional idarələrdə mətbuatla iş, rəsmi saytların idarə olunması və sosial şəbəkələrdən istifadə yaxşı səviyyədə olsa da, bəzilərində bu sahədə çatışmazlıqlar var. Şöbə müdiri onu da qeyd etdi ki, regional idarələrin mətbuatla iş üzrə məsul olan şəxsləri üçün gələn ilin əvvəllərində treninq təşkil olunması nəzərdə tutulub.

Informasiya və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsi müdirinin müavinini Qabil Abbasov regional idarələrin saytlarının müasir tələblər səviyyəsində qurulması istiqamətində görülmüş işlərdən söz açdı. O, saytların təhlükəsizliyinin qorunması ilə bağlı vacib məqamlar haqqında məlumat verdi.

Sonda nazir müavinini Rafiq Bayramov 2019-cu ildə regionlarda mədəniyyət sahəsinin inkişafı, keçirilən tədbirlərin səviyyəsinin daha da yüksəldilməsi istiqamətində tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

F.HÜSEYNOV

“Ordum varsa – yurdum var”

Sonra Cümhuriyyət dövründə yaranmış Milli Ordumuzun tarixini əhatə edən

kompozisiya və sual-cavablar təqdim olunub. Kurantların herb tariximiz

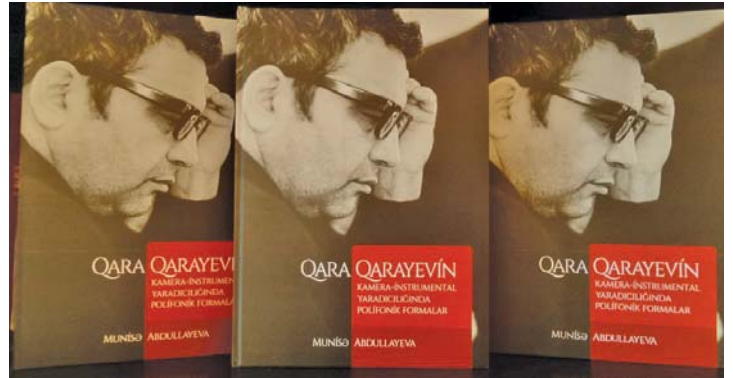
haqqında suallara cavabları münisiflər heyəti tərəfindən qiymətləndirilib.

Fərqlənənlər diplom, fəxri fərman və hədiyyələrlə mükafatlandırılıb.

Tədbirdə tarixçi alim Firdovsiyyə Əhmədova, Ali Hərbi Akademiyanın ehtiyatda olan polkovniki Mehman Süleymanov, tarixçi professor Tofiq Nəcəfli, Bakı Dövlət Universitetinin professoru Rafiq Qurbanov, digər qonaqlar iştirak edib.

Sonda qonaqlar Respublika Uşaq Kitabxanası tərəfindən tərtib edilmiş “Ordum varsa – yurdum var” adlı kitab sərgisi ilə tanış olublar.

Görkəmli bəstəkarın yaradıcılığı haqqında yeni kitab

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Görkəmli Azərbaycan bəstəkarı Qara Qarayevin 100 illik yubileyi haqqında” 17 oktyabr 2017-ci il tarixli sərəncamının icrası ilə əlaqədar hazırlanmış Tədbirlər Planına uyğun olaraq Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən Münisə Abdullayevanın “Qara Qarayevin kamera-instrumental yaradıcılığında polifonik formalar” adlı kitabı nəşr olunub.

Üç fəsildən ibarət kitab bəstəkarın kamera-instrumental yaradıcılığında polifonik formaların bəhs edir.

“Şərq-Qərb” nəşriyyatında yüksək poliqrafik keyfiyyətlə çap edilmiş kitab nazirliyin tabeliyində olan aidiyyəti qurumlara və kütləvi kitabxanalara paylanılacaq.

“Manon Lesko”nun ilk tamaşası

İtalyan bəstəkar Cakomo Puccininin “Manon Lesko” operası dekabrın 22-də Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında sənətsevərlərə nümayiş olunub.

Səhnə əsərində baş rolda (Manon Lesko) Əməkdar artist Afaq Abbasova səhnəyə çıxıb. Lesko partiyasını Ukrayna Milli Operasının solisti, bu ölkənin Əməkdar artisti, beynəlxalq müsabiqələr laureatı Pyotr Primak ifa edib.

Digər rollarda Xalq artisti Əkrəm Poladov (Jeront de Ravuar), əməkdar artistlər Fərid Əliyev (Kavaler Qrie), Tural Ağasıyev (Edmond) və solist Fəhmin Əhmədli çıxış ediblər.

Tamaşanın musiqi rəhbəri və dirjoru Əməkdar artist Əyyub Quliyev, quruluşçu rejissoru Ukraynanın Əməkdar incəsənət xadimi Mikola Tretyak, xormeysteri Əməkdar incəsənət xadimi Sevil Hacıyeva, konsertmeysteri Aysel Məlikovadır.

Cakomo Puccininin yaradıcılığında xüsusi yer tutan “Manon Lesko”nun premyerası 1893-cü ildə İtaliyanın Turin şəhərində olub. Opera Azərbaycan səhnəsində ilk dəfə tamaşaya qoyulur.

“Mir Cəlal Paşayevin əsərləri ideologiyaya deyil, ədəbiyyata xidmət edirdi”

Görkəmli alim və yazıcının “Ədəbi təhqid” və “Publisistika” kitablarının təqdimat mərasimi

əvvəli səh. 1-də

2008-ci ildə ədəbin 100 illik yubileyinin UNESCO səviyyəsində qeyd olunduğunu xatırladan Əbülfəs Qarayev qeyd etdi ki, həmin tədbir nəinki Mir Cəlal Paşayevin yaradıcılığının, eyni zamanda Azərbaycan ədəbiyyatının beynəlxalq aləmdə təbliğinə töhfə oldu: “Mir Cəlal Paşayevin əsərlərini oxuyarkən gəldiyim qənaət budur ki, yazıçı mürəkkəb siyasi-ideoloji bir dövrdə yaşasa da, heç vaxt azərbaycançılıqdan, xalqımızın mənəvi aləmindən uzaq düşməyib. Onun əsərlərində düzgünlük, sadəlik, xalqı sevmək, təhsilə diqqət, etibar, inam və s. insani keyfiyyətlər ön plandadır. Buna görə də müəllifin zəngin bədii yaradıcılığı və elmi tədqiqatları hər zaman aktuallığını qoruyub saxlayacaq, yeni nəsillərin tərbiyəvi-əxlaqi zənginliyində mühüm rol oynayacaq”.

Mir Cəlal Paşayevin əsərlərinin ölkəmizlə yanaşı, xaricdə də təbliğ edilməsinin zəruriliyini vurğulayan nazir diqqətə çatdırdı ki, Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən Türkiyədə yazıcının “Bir gencin manifesti” əsəri türk dilində beş min tirajla çap olunub və qarşıda ölkədə yayılıb: “Bu gün təqdim olunan kitablar da Türkiyənin ən nüfuzlu kitabxanalarına verilib. Ümumiyyətlə, biz Azərbaycan ədəbiyyatının xaricdə təbliği prosesini sistemli şəkildə davam etdiririk. Mir Cəlal Paşayevin “Ədəbi təhqid” və “Publisistika” kitablarının ərəşəyə gəlməsində ədəbiyyatşünas alimlərimiz yaxından dəstək göstərdilər.

Fürsətdən istifadə edib Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafı üçün var gücü ilə çalışan bu insanlara təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. İnənirəm ki, bu ədəbi görüşlər yeni nəsildə ədəbiyyatımız haqqında zəngin düşüncələrin formalaşmasına təsir göstərəcək”.

Mərasimdə çıxış edən hər iki nəşrin elmi məsləhətçisi, akademik Nizami Cəfərov qeyd etdi ki, kitablarda dövrün tələbindən irəli gələn, zamanın ruhuna uyğun olan materiallar var ki, həmin mətnlər olduğu kimi saxlanılıb: “Mir Cəlal müəllimin yaradıcılığı həddindən artıq səmimi olduğu üçün bu gün də onun əsərlərinə ürəklə yanaşı, dövrün konyukturasını da zədələməyə çalışmırsan. Ədəbin yaradıcılığında gəncliyin ideya axtarırları, millətin oyanış məqamları çox gözəl incəliklərlə vurğulanır”.

Xalq yazıçısı Elçin görkəmli ədib haqqında çoxsaylı məqalələr və xatirələr yazdığını diqqətə çatdırdı. Bildirdi ki, Mir Cəlal ədəbiyyatımızın görkəmli nümayəndəsi olmaqla yanaşı, həm də xatirələrdə, yaddaşlarda işıqlı insan obrazı ilə qalan şəxsiyyətdir: “O, xoşbəxt yazıçı və xoşbəxt bir alimdir. Çünki ədəbi təhqid sovet dövründə hakim ideologiyanın tərkib hissəsi idi, ədəbiyyatşünaslıq da həmçinin. Amma baxın, sovetlər dağıldı, biz indi tamamilə başqa bir epoxada, müstəqil Azərbaycan oxucularının tələbatı dövründə yaşayırıq.

Amma buna baxmayaraq, Mir Cəlal müəllimin təhqidi də, publisistikası da, bədii əsərləri də bu gün aktualdır. Ona görə ki, o ideologiyaya deyil, ədəbiyyata xidmət edirdi. O həm də böyük pedaqoq idi. Bu gün də tələbələrinin yaddaşında yaşayır və bu tələbələr ondan öyrəndiklərini yeni nəsillərə ötürərək onun xatirəsini yaşadırlar”.

Xalq şairi Nəriman Həsənzadə Mir Cəlal Paşayevlə bağlı xatirələrini bölüşdü. Bildirdi ki, o, hər zaman oxucularının yanında idi. Bütöv şəxsiyyəti ilə Mir Cəlal müəllimin özü bir əsər idi.

Filologiya elmləri doktoru, professor, “Ədəbi təhqid” kitabına ön söz yazmış Asif Rüstəmli

diqqətə çatdırdı ki, milli ədəbiyyatımızın saflığı, duruluğu Mir Cəlal müəllimi həmişə düşündürüb: “Onun bədii yaradıcılığa yeni gələn, gələcəyinə ümidlər bəslənən gənclərin əsərlərinə təhqidi münasibəti də sabit və birmənalı olaraq xeyrxahlıq səciyyəsi daşıyırdı. Mir Cəlal müəllimin çoxşaxəli yaradıcılığında, həyat yolunda mənəvi bütövlük var. Bu mənəviyyət məcrasında görkəmli müəllim, alim, yazıçı taleyi görünməkdədir”.

“Publisistika” kitabının ön söz müəllifi Elnur İmanbəyli çıxışında nəşrin gənc tədqiqatçılar üçün dəyərli mənbə olacağını vurğuladı, məqalələrdəki fəlsəfi düşüncələrin əhəmiyyətini qeyd etdi.

Milli Kitabxananın direktoru, professor Kərim Təhirov bildirdi ki, bu kitablar görkəmli ədəbin əvvəllər nəşr olunmuş əsərlərini təkrar etmir. Kitabda yer alan materiallar Milli Kitabxananın arxiv fondundan, dövrü mətbu nəşrlərdən, S.Mümtəz adına Dövlət Ədəbiyyat və İncəsənət Arxivinin fondlarından toplanıb və bir çoxu ilk dəfə geniş ictimaiyyətə təqdim olunur.

AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri, professor Şirindil Alışanlı, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti Filologiya fakültəsinin dekanı, professor Buludxan Xəlilov və digər

çıxışçılar böyük ədəbin həyat yolu və yaradıcılığından söz açdılar, kitabların əhəmiyyətini vurğuladılar.

Mir Cəlalin ailəsi adından çıxış edən oğlu, “ADA” Universitetinin rektoru, professor Hafiz Paşayev tədbirin təşkilində zəhmət olan hər kəsə təşəkkürünü bildirdi. O, növbəti tədbirlərdən birinin məhz “Mir Cəlal və müasirləri” mövzusunda həsr olunmasını təklif etdi. Diqqətə çatdırdı ki, ədəbiyyatımızda layiqli yeri olan insanlar çoxdur və onlar haqqında bu cür tədbirlər təşkil edilməlidir.

Atası ilə bağlı xatirələri bölüşən Hafiz Paşayev ixtisasa ədəbiyyatçı olmasa da, Mir Cəlalin bədii irsi sayəsində ədəbiyyata böyük marağının yarandığını dedi. O, kitabların ərəşəyə gəlməsində göstərdiyi təşəbbüsə görə mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayevə və hər iki nəşr üzərində çalışmış heyətə təşəkkür etdi, kitabların gənclərə tariximizin öyrənilməsində yardımçı olacağına ümid etdiyini bildirdi: “Mir Cəlali çox zaman işıqlı adam adlandırılır. Çox istərdim ki, onun yaradıcılığından, yaratdığı əsərlərdən gənc nəsil də bəhrələnsin və ölkəmizin işıqlı gələcəyinə öz töhfələrini vermiş olsunlar”.

Sonda nazir Əbülfəs Qarayev hər kəsi qarşıdan gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəlik Günü və Yeni il münasibətlə təbrik etdi, xoş diləklərini çatdırdı.

Qeyd edək ki, yeni nəşrlərin layihə rəhbəri mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, elmi məsləhətçisi, akademik Nizami Cəfərov, tərtibçi və elmi redaktoru, professor Kərim Təhirov, redaktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Ədibə İsmayilova və filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Validə Həsənovadır.

LALƏ

“Müşfiqli dünya” adlı ədəbi-bədii gecə

Dekabrın 21-də Heydər Əliyev Sarayında XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının unudulmaz nümayəndəsi, 30-cu illər repressiyasının qurbanı Mikayıl Müşfiqə həsr olunmuş “Müşfiqli dünya” adlı ədəbi-bədii gecə keçirilib.

Şairin 110 illiyi haqqında Prezident İlham Əliyevin sərəncamına uyğun olaraq “Mədəniyyət” kanalının və Heydər Əliyev Sarayının birgə təşkil etdiyi gecədə rəsmilər, mədəniyyət xadimləri, poeziyasevərlər iştirak ediblər. Tədbirdə bildirilib ki, Mikayıl Müşfiqin şəxsiyyəti milli şüur və vətənpərvərliyin təmsali, yaradıcılığı isə gənc nəslin milli mənlik şüurunun inkişaf etdirilməsi və gənclərimizdə vətənpərvərlik hisslərinin tərbiyəsində əvəzsiz xəzinədir. Mikayıl Müşfiq qısa ömür (1908-1938) yaşamasına baxmayaraq, orijinal əsərləri ilə Azərbaycan ədəbiyyatında dərin iz qoyub, yaradıcılığı ilə bu gün də insanları düşündürür.

Konsertdə şairin sözlərinə bəstələnən nəğmələr səsləndirilib.

Ədəbi-bədii gecədə xalq artistləri Zaur Rzayev, Gülyaz Məmmədova, Nazpəri Dostəliyeva, Gülyanaq Məmmədova, əməkdar artistlər Anar Şuşalı, Almaz Orucova, Lalə Məmmədova, Babək Niftəliyev, Azərbaycan Televiziya və Radiosunun solistləri Zabirə Aliyeva, Arzu Əliyeva,

Sərxan Bünyadzadə, Pərviz Qasimov, Səbinə Ərəbli, Ayşən Mehdiyeva, Məmməd Nəcəfov, Nadir Qafarzadə, Günay İmamverdiyeva, Abgül Mirzəyev, Ayten Məhərrəmov, Könül Məmmədli və V.Mustafazadə adına “Sevil” vokal instrumental qrupu çıxış edib.

Bədnam qonşuların musiqimizə qarşı saxtakarlığı

Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında elmi tədqiqat laboratoriyasının növbəti elmi seminarı milli musiqimizə qarşı bədnam qonşular tərəfindən davam edən saxtakarlıq cəhdlərinə həsr olunub.

Seminarda aparıcı elmi işçi, dosent Arız Abdulləyevin “Azərbaycan xalq mahnı və rəqsləri erməni saxtakarlığının hədəfində” mövzusunda məruzəsi dinlənilib. Məruzədə erməni bəstəkarları, musiqişünasları, ifaçıları tərəfindən on illər həyata keçirilən məqsədli plagiat, mənimsəmə, özünüküleşdirmə, oğurluq və yalan faktlarından ətraflı bəhs edilib.

Məruzəçi ilk olaraq erməni bəstəkarı Komitəsin fortepiano üçün “Rəqslər” toplusunda

(Moskva, 1939) dörd Azərbaycan, iki Ərzurum xalq rəqsini “erməni rəqs”i adı ilə nota yazdığını müqayisə və təhlillərlə sübuta yetirib. Bundan əlavə, xalq rəqslərimizin qədim nümunələrindən “Otuz iki” (digər adı “Toy rəqs”i), “İnnabı”, “Aşqabadı” (digər adı “Şuşa maralı”) həmin məcmuədə “Eranqi Eravanski”, “Unabi Şuşinski”, “Maralı Şuşinski” erməni rəqs adı ilə yer alıb. “Nə baxırsan, yanı-yanı” xalq mahnımız isə “Eranqi Vaqarşapatski” adı ilə rəqs kimi nota yazılıb.

Bəstəkar, SSRİ Xalq artisti A.Babacanyanın piano üçün 1978-ci ildə yazdığı “Elegiya” pyesinin xanəndələrimiz tərəfindən Füzulinin məşhur qəzəlinə oxunan “Şur təsnifi”, “Vaqarşapat rəqs”i pyesinin (1948) qədim “Otuz iki” rəqsimiz, E.Petrosyanın “Axalsix kadrilli”nin isə “Koroğlu havası” olması faktlarla diqqətə çatdırılıb. A.Abdulləyev həmçinin bəstəkar və pedaqoq E.İ.Baqdasaryanın İrəvanda 1974-cü ildə çap olunmuş “Erməni rəqsləri” not məcmuəsi haqqında məlumat verib. Məcmuədəki 41 nümunədən 22-sinin Azərbaycan xalq rəqs olduğu konkret dəlillərlə aşkar edilib.

Seminarda BMA-nın elmi və yaradıcılıq işləri üzrə prorektoru, professor Gülnaz Abdullazadə, Xalq artisti, professor Ramiz Quliyev, Bilik Fondunun əməkdaşı Ramiyə Qurbanlı, elmi laboratoriyanın müdiri, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Nuriyə İsmayilova, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Səadət Təhmirazqızı, Milli Konservatoriyanın professoru Fəttah Xəlqzadə, rəqs sənəti tədqiqatçısı Rauf Bəhmənlı və başqaları çıxış edərək mövzu ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Faktlar əsasında elektron bazanın yaradılması təklif olunub.

“Azərbaycan musiqisinin canlı əfsanəsi”

Qubada görkəmli bəstəkar, SSRİ Xalq artisti, akademik Arif Məlikovun 85 illiyi münasibətilə konsert təşkil olunub.

Uşaq musiqi məktəbində keçirilən “Azərbaycan musiqisinin canlı əfsanəsi” adlı tədbirdə Arif Məlikovun yaradıcılığı müasir musiqi mədəniyyətimizin ən parlaq səhifələrindən biri kimi dəyərləndirilib. Bildirilib ki, bəstəkarın əsərləri təkcə Azərbaycanda deyil, onun hüdudlarından kənarda da böyük şöhrət qazanıb. Buna misal olaraq, onun hələ gənc yaşlarında yazdığı, dünyanın 60-dan çox ölkəsinin səhnələrini gəzən “Məhəbbət əfsanəsi” baletini göstərmək olar.

Çıxışlardan sonra məktəbin müəllim və şagirdləri konsert proqramı ilə çıxış ediblər. Bəstəkarın “Düşüncələr”, “İki qəlbın dastanı”, “Lirik vals”, “Komdenin xəyalları”, “Güllər”, “Gəl bizim dağlara”, “Ötəri anlar” və digər əsərləri ifa olunub. Sonra müsabiqədə fərqlənənlərə diplomlar təqdim edilib.

Fikrət Əmirov və Tofiq Quliyevin əsərləri şagirdlərin ifasında

Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsinin şəbəkəsinə daxil olan Sumqayıt şəhər Bülbül adına Uşaq incəsənət məktəbində görkəmli bəstəkarlar Fikrət Əmirov və Tofiq Quliyevin yaradıcılığına həsr olunmuş konsert keçirilib.

Konsertdə məktəb şagirdlərinin ifasında F.Əmirovun “Küçələrə su səpmişəm”, T.Quliyevin “Turacı”, “Əsgəranı”, “Bakı haqqında mahnı” və digər əsərləri tamaşaçılar tərəfindən rəğbətlə qarşılanıb.

“İstedadlar sorağında” müsabiqəsinin final mərhələsi

İsmayilli rayonundakı Heydər Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzində “İstedadlar sorağında – 2018” adlı müsabiqənin yekun mərhələsi keçirilib.

Tədbirdə rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Mirdamət Sadiqov, İsmayilli Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Elnur Hüseynov, regional idarənin tabeliyindəki mədəniyyət müəssisələrinin işçiləri iştirak ediblər.

Öncə gənc istedadların əl işlərindən ibarət sərgiyə baxış keçirilib. İcra başçısı Mirdamət Sadiqov belə bir tədbirin İsmayilli rayonunda keçirilməsinə görə təşəkkürünü bildirib, gənclərə uğurlar arzulayıb.

Rəssam İbrahim Səfiyevin yubileyi qeyd edilib

AMEA-nın Naxçıvan Bölməsində məşhur rəssam İbrahim Səfiyevin 120 illik yubileyi qeyd edilib.

Bölmənin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev, muxtar respublikanın Rəssamlar Birliyinin sədri, Əməkdar rəssam Üliyyə Həməzəyeva rəssamın sənət irsindən, o cümlədən Türkiyədəki həyatından söz açıblar. Muxtar respublikanın mədəniyyət naziri Natəvan Qədimova “Görkəmli rəssam İbrahim Səfiyevin yaradıcılığında janr müxtəlifliyi” mövzusunda çıxış edib.

Tədbirdə AMEA Naxçıvan Bölməsi İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü Əbülfəz

Quliyevin “İbrahim Səfiyevin yaradıcılığının tədqiqi məsələləri”, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun rektoru, dosent Elbrus İsayevin “İbrahim Səfiyevin yaradıcılığı: tarixi ənənələr və müasirlik”, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar rəssamı, Naxçıvan Dövlət Universitetinin baş müəllimi Həbibə Allahverdiyevanın “İbrahim Səfiyevin yaradıcılığında milli kolorit” mövzularında çıxışları dinlənilib.

Bildirilib ki, İbrahim Səfiyevin əsərləri Türkiyə, Fransa, Avstriya, ABŞ, İsveçrə və digər ölkələrdə fərdi sərgilərdə nümayiş olunub. Tanınmış rəssamın əsərləri Türkiyədə və dünya muzeylərində, o cümlədən şəxsi kolleksiyalarda, Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində saxlanılır.

“Bu məkanı yeni mədəniyyət marşrutu da adlandırmaq olar”

Rəşid Behbudov küçəsində dahi sənətkarın adını daşıyan musiqi məktəbi əsaslı təmirdən sonra istifadəyə verildi

Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin nəzdində fəaliyyət göstərən Rəşid Behbudov adına 2 nömrəli onbirillik Musiqi məktəbinin binası əsaslı təmirdən sonra dekabrın 22-də qapılarını şagird və müəllimlərin, qonaqların üzünə açdı.

Açılış mərasimində mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, nazirin birinci müavini Vəqif Əliyev, Səbail Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vüqar Zeynalov, məktəbin kollektivi iştirak edirdi.

Tədbirdə çıxış edən nazir Əbülfəs Qarayev R.Behbudov adına məktəbin paytaxtın uğurla fəaliyyət göstərən musiqi təhsili ocaqlarından biri olduğunu qeyd etdi. Bildirdi ki, təhsil ocağının nailiyyətləri hər zaman yermələrinin nəticələri və burada dərs deyən müəllimlərin zəhməti ilə ölçülür.

Nazir diqqətə çatdırdı ki, 1931-ci ildə yaradılan məktəb 1956-cı ildən etibarən fəaliyyətini Səbail

rayonu ərazisində (R.Behbudov küçəsi 8) davam etdirir. Təhsil ocağı 21 sinif otağı, zal, kitabxana, qəbul otağı və direktor otağından ibarətdir. Təmir işlərinə bu ilin əvvəlində başlanılıb, bütün inventar və avadanlıq yenilənib. Məktəbdə 13 ixtisas üzrə 350-yə yaxın şagird təhsil alır. 70 müəllimin işlədiyi məktəbdə ümumilikdə altı şöbə fəaliyyət göstərir: “Biz bu məktəbi təmir etməklə həm də böyük mədəniyyət xadimi, görkəmli müğənni Rəşid Behbudovun adını ucaltmağa çalışmışıq. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamına uyğun olaraq, 2015-ci ildə böyük sənətkarın yubileyi

bildirdi ki, hər bir məktəbin yenidən qurulması böyük mədəni hadisədir: “Ölkəmizdə mədəniyyət, incəsənət sahələrində hər zaman dövlət başçımızın qayğısını hiss etmişik. Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevə hər zaman ölkədə bütün

yan məktəbin önündən, həm də onun vaxtilə çalışdığı və hazırda adını daşıyan Mahni teatrının qarşısından keçirlər. Bunu paytaxtımızda yeni bir mədəniyyət marşrutu da adlandırmaq olar. Onu da qeyd edirəm ki, məktəbin yenidən təmiri Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən həyata keçirilib. Fərsətdən istifadə edib, möhtərəm Prezidentimiz qarşıdan gələn doğum günü münasibətilə bütün mədəniyyət, musiqi ictimaiyyəti adından təbrik edir, cansağlığı, xoşbəxtlik diləyirəm”.

Səbail Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vüqar Zeynalov

sahələrə, o cümlədən mədəniyyət sahəsinin inkişafına böyük diqqət göstərirlər. Bu məktəbin yenidən fəaliyyətə başlaması da məhz bu diqqət və qayğının nəticəsidir”.

Məktəbin direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Qəmər Quliyeva mədəniyyət ocağının təmirində zəhmətli olan hər kəsə təşəkkür etdi.

Açılışı bildirən rəsmi qırmızı lent kəsildikdən sonra mərasim iştirakçıları təhsil ocağının vəziyyəti ilə tanış oldular. Məktəbin şagirdləri qonaqlar qarşısında kiçik konsert proqramı ilə çıxış etdilər.

FARİZ

Cümhuriyyətin 100 illiyi şərəfinə

“Mədəniyyət.az” jurnalının xüsusi buraxılışının təqdimatı

incəsənət xadimləri İlham Rəhimli və Ziyadxan Əliyev, professorlar Asif Rüstəmli, Məhərrəm Qasımlı, Yasamal rayon MKS-nin direktoru, dosent Lətifə Məmmədova, Türkiyənin Azərbaycandakı səfirliyinin mədəniyyət və tanıtım

müşaviri İrfan Çiftçi, Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin nəvəsi Reis Rəsulzadə tədbirdə çıxış etdilər.

Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaşov Cümhuriyyət mövzusunun daim Azərbaycan elminin, mədəniyyətinin, mətbuatının

avanqard mövzuları olaraq qalacağını vurğuladı. Rəşad Məcid öz çıxışında jurnalda təkcə Azərbaycan Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinə həsr olunan tarixi olayların deyil, həm də bu tarixi araşdıraraq bizə çatdıran tədqiqatçıların da yaddan çıxmadığını vurğuladı. İlham Rəhimli nəşrin əhəmiyyətindən söz açaraq jurnalın bu nömrəsini kollektivin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 yaşına təhffəsi kimi səciyyələndirdi.

Digər nətiqlər də Cümhuriyyətin tarixindən bəhs edərək nəşrin yaradıcı kollektivinə yeni nailiyyətlər arzuladılar.

Sonda jurnalın baş redaktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Zöhrə Əliyeva təşkilatçılara və iştirakçılara təşəkkürünü bildirdi.

G.MİRMƏMMƏD

“Mənim sadiq yarım qara torpaqdı...”

əvvəli səh. 1-də

Veysələ saz alması isə onun həyatında ciddi dönüş yaradır. Saz sirdaşına çevrilir, dərd-sərinin onunla bölüşür və bütün varlığı ilə ona bağlanır. Bir müddət kəndlərinin saz-söz sərraflarından Aşıq Əliyə şeyird olur, sənətin sirlərini öyrənir.

25 yaşında Əsmə adlı xanımlla ailə quran Veysəl xoşbəxt ola bilmir. Həyat yoldaşının etinasızlığı üzündən bir neçə il sonra ayrılırlar. Şeirlərinin birində aşiq bu ayrılığı belə ifadə edir:

*Məmləkətə dastan oldum,
Qarım məni bəyənəmədi.
Yardan oldum, dostdan oldum,
Yarım məni bəyənəmədi...*

Aşıq ikinci dəfə ailə qurur və bu evlilikdən iki oğlu, bir qızı dünyaya gəlir.

1933-cü ildə şeirə, sənətə dərinlən bələd olan ziyalı Əhməd Kutsi Tecerlə tanışlığı Veysəlin həyatında müəyyən dəyişikliyə səbəb olur. Həmin il onun mətbuatda ilk şeiri dərc olunur.

Professor Maarifə Hacıyeva “Dünyanı bəsirət gözü ilə gören aşiq Veysəl” adlı araşdırmasında yazır ki, gənc yaşlarında aşiqlərin şeirlərini əzbər söyləyən Veysəl Türkiyə Cümhuriyyətinin qurulmasının 10 illiyi münasibətilə “Atatürkdür Türkiyənin əhyası” adlı şeirini yazır. Şair Sivrialandan Ankaraya camaatla birlikdə piyada gedir. Ankarada şeiri xalq qarşısında oxuyur və alqışlarla qarşılanır. Bundan sonra onun yaradıcılığı diqqət çəkməyə başlayır. 1938-ci ildə Mustafa Kamalın vəfatı ilə bağlı “Atatürkün ölümünə” adlı məşhur şeirini yazır.

*Ağlamayım Atatürkə,
Bütün dünya qan ağladı.
Süleyman olmuşdu mülkə,
Gəldi əcəl, can ağladı.*

Aşıq Veysəl təbiət və cəmiyyətdə olan gerçəkləri qəlbinin gözü ilə görə bilib. Bu belə olmasaydı, onun yaradıcılığı bu qədər rəngarəng və zəngin olmazdı:

*Dürlü-dürlü rənglərə boyanmış,
Yaşıl yarpağıyla döşəli dağlar.
Geyinmiş, qurşanmış gəlin misallı,
Gülümser üzünə nəşəli dağlar.*

O, “Meşə”, “Ağaclar”, “Adalar”, “Dağlar”, “Yaz səhəri”, “İnləyər”, “Oyanış”, “Səhərlər oyanar gülün zarından”, “Bəsərək dağı”, “Qara torpaq” kimi şeirlərində təbiət və onun könül oxşayan gözəlliklərini böyük bir şair coşğunluğu ilə qələmə alıb.

Müəllifin “Devişlər” adlı ilk kitabı 1944-cü ildə nəşr edilir. Sonra “Sazımdan səslər” (1950), “Dostlar məni xatırlasın” (1971) kitabları işıq üzü görür. 1965-ci ildə aşiq “Ana dilinə və milli birliyə etdiyi xidmətlərinə görə” xüsusi təqaüdüna layiq görülür.

Onu da deyək ki, aşiq Veysəl “Qara torpaq” adlı şeirinə görə Türkiyə ədəbiyyatında “torpaq şairi” kimi də şöhrət tapır. Avropa İnsan Haqları Komissiyasının hakimi, professor

Kamal Fikrət Arık 1965-ci ildə Londonda xəstəxanada ikən bu şeiri oxuyur və çox təsirənir. Aşıq Veysələ belə bir məktub yazır: “...Sən bu yalnız, qaranlıq xəstəxana otaqlarında məni səsinlə, dəyişlərinlə ümidləndir-sən. Səndə yurdumun havasını, yelini, ümidini, gücünü tapıram. Çılpaq, boz dağlar, boş otaqlar, kasıb kəndlərinin zənginliyini, əxlaq üstünlüyünü, bütün çarəsizliklərlə savaşıaraq yaşama əzmini, sən bütün bunları “Qara torpaq”da nə ustalıqla, nə gözəl anlatdın”.

Aşıq Veysələ görə, həyatımızı öz bəribəhrəsi ilə təmin edən torpaq ən sadiq dost, ən vəfalı gözəl və insanlara haqqdan verilən gizli xəzinədir. İnsanların bütün ehtiyaclarını ödəyən, ona gözəl maddi nemətləri yitirən, yeri gələndə qüsurlarını gizlədən və sədaqətlə bağrına basan da qara torpaqdır:

*Bütün qüsurlumu torpaq gizləyir,
Məlhəm qılıb yalarını düzəyir.
Qolun açmış yollarımı gözəyir,
Mənim sadiq yarım qara torpaqdı...*

Aşıqlar araşdırıcıları qeyd edirlər ki, o, gözələrində cərrahi əməliyyat aparmaq istəyən həkimlərə etiraz edərək belə deyib: “Mən qəlbimin evində bütün qurğu-büsatı yerli-yerində olan möhtəşəm bir dünya yaratmışam. Gözümü açsanız, qorxuram, o gözəl dünyadan əsər-ələmət qalmasın. İstəməirəm, məni öz dünyamla baş-başa buraxın”. Sənətkar həmin düşüncəsini aşağıdakı şeirində belə ifadə edib:

*Bir kiçik dünyam var içimdə mənim,
Möhənatım, zinetim mənə kafidir.
Baxanlar dar görür, genişdir mənə,
Söhbətim, ülfətim mənə kafidir.*

Türk aşiq sənətini bənzərsiz yaradıcılığı ilə zənginləşdirən Aşıq Veysəl 21 mart 1973-cü ildə vəfat edib.

Savalan FƏRƏCOV

Tarixin izləri ilə

Vyanada Qara Qarayevin 100 illiyinə həsr olunmuş tədbir

Vyana Musiqi və Təsviri İncəsənət Universitetində Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin görkəmli nümayəndəsi, dünya şöhrətli bəstəkar Qara Qarayevin 100 illiyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

“Culture Meeting Point” mədəniyyət ocağının təşkil etdiyi tədbirdə qurumun rəhbəri, incəsənət üzrə fəlsəfə doktoru, musiqişünas alim Fərəh Tahirovanın “Dmitri Şostakoviç – Qara Qarayev. Tarixin izləri ilə” adlı məruzəsi dinlənilib.

“Dmitri Şostakoviç və Azərbaycan musiqi mədəniyyəti Şərqlə Qərbin mədəni dixotomiyasının inikası kimi” layihəsi çərçivəsində reallaşan tədbirdə məruzəçi XX əsr dünya musiqisinin iki görkəmli nümayəndəsi Qara Qarayev və Dmitri Şostakoviç arasında yaradıcılıq əlaqələrini tarixi faktların dili ilə təqdim edib. F.Tahirova çıxışında özünün müəllifi olduğu “Dmitri Şostakoviç və Azərbaycan musiqi mədəniyyəti” adlı kitabdan da istinadlar edib.

Vyanada musiqisevərlərə ilk dəfə təqdim olunan tarixi faktlar, arxiv sənədləri və fotolar əsasında Dmitri Şostakoviçin Azərbaycanla əlaqələrinin ümumi mənzərəsi canlandırılıb, xüsusilə də onun azərbaycanlı tələbələri Qara Qarayev, Cövdət Hacıyevlə münasibətlərindən bəhs edilib.

Tədbir iştirakçılarına həmçinin Dmitri Şostakoviçin Azərbaycan Radiosundakı çıxışı səsləndirilib və onun Azərbaycan musiqi mədəniyyətində Üzeyir Hacıbəyli, Qara Qarayev, Cövdət Hacıyev, Bülbül, Fikrət Əmirov, Niyazi və digərlərinin oynadığı rol barədə fikirləri təqdim olunub.

Tədbirdə dahi bəstəkar Qara Qarayevin qızı, bəstəkar Züleyxa Qarayeva-Bağirovanın atası haqqında xatirələrinin yer aldığı videoçarx nümayiş etdirilib.

F.Tahirova bildirib ki, bu məruzə “Dmitri Şostakoviç və Azərbaycan musiqi mədəniyyəti Şərqlə Qərbin mədəni dixotomiyasının inikası kimi” layihəsinin ikinci və yekun hissəsidir. Layihənin ilk hissəsi ötən ilin sentyabr ayında görkəmli Azərbaycan bəstəkarı Cövdət Hacıyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuşdu.

Bildirilib ki, növbəti layihə Dmitri Şostakoviçin Türkiyə ilə əlaqələrinə və Mustafa Kamal Atatürkün dəvəti ilə bəstəkarın bu ölkəyə səfərinə həsr olunacaq.

Çövkən oyunu üzrə ənənəvi turnir başa çatıb

Çövkən milli atüstü oyunu üzrə “Prezident kuboku” turnirinə dekabrın 23-də yekun vurulub. Binə Atçılıq Mərkəzinin qapalı maneində keçirilən turnirin final oyununda “Sərhədçi” və “Omar” komandaları qarşılaşıblar.

Gərgin mübarizə şəraitində keçən ilk hissədə hesab açılmayıb. Fasilədən sonra hücumların kəsərini artıran sərhədçilər qələbə topunu vurublar. Beləliklə, “Sərhədçi” komandası 1:0 hesabı ilə qalib gələrək ardıcıl ikinci il “Prezident kuboku”nu qazanıb.

Üçüncü yer uğrunda görüşdə isə “Polad” və “Buta Golden” komandaları mübarizə aparıblar. Oyunda 5:1 hesabı ilə qalib gələn “Polad” komandası бүрүnc medallara layiq görüldü.

Sonra qaliblərə mükafatlar təqdim olunub. Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyasının prezidenti Elçin Quliyev fəxri kürsüdə yer alan komandaların üzvlərinə kubok və medalları təqdim edib.

Ölkəmiz Minskə Opera forumunda təmsil olunub

Bəlarusun paytaxtı Minskə IX Beynəlxalq Opera Forumu keçirilib. Dünyanı tanınmış opera ulduzlarının çıxış etdiyi forumda Azərbaycanı Xalq artisti Fidan Hacıyeva təmsil edib.

Forum çərçivəsində opera müğənnilərinin Minsk Böyük Teatrının səhnəsində konsertləri keçirilib.

Fidan Hacıyeva deyib ki, bu forumda ölkəmizi təmsil etmək onun üçün çox qürurvericidir: “Konsertdən sonra teatrın rəhbərliyi, konsertin dirijoru, solistlər gözəl çıxışa görə məni təbrik etdilər. Bu mənim Minsk Böyük Teatrında artıq üçüncü çıxışım idi. Bu teatr səhnəsində “Karmen” operasını da oynamışam. Mötəbər tədbirlərdə, eləcə də səhnələrdə Azərbaycan adından çıxış etmək mənim üçün fəxrdir”.

Bakıda Çili səfirliyi fəaliyyətə başlayıb

Paytaxtımızda növbəti xarici diplomatik nümayəndəlik – Çili Respublikasının səfirliyi fəaliyyətə başlayıb. Diplomatik nümayəndəlik Kolumbiyanın ölkəmizdəki səfirliyinin ofisində fəaliyyət göstərəcək.

Kolumbiyanın Azərbaycandakı səfirliyindən verilən məlumata görə, səfirlik öz ofisinin bir hissəsini Çilinin Azərbaycandakı nüvəqəti işlər vəkili Qabriel Leopoldo Xara Maldonadoya təqdim edib.

Qeyd edək ki, Kolumbiya, Çili, Meksika, Peru Sakit Okean Alyansı olaraq beynəlxalq müstəqil əməkdaşlığı şəklində fəaliyyət göstərir. Çilinin diplomatik nümayəndəliyinin fəaliyyətə başlaması ilə Sakit Okean Alyansı tam olaraq ölkəmizdə təmsil olunacaq.

Kolumbiya səfirliyinin mətbuat açıqlamasında vurğulanır ki, Kolumbiya, Çili, Meksika və Perunun diplomatik nümayəndəlikləri Azərbaycanda təkcə ikitərəfli münasibətləri deyil, həm də bölgənin maraqlarını gücləndirəcəklər.

Xatırladaq ki, Azərbaycanla Çili arasında diplomatik münasibətlər 1995-ci ilin 11 yanvarında qurulub. 2014-cü ildə Azərbaycanın Çilidə diplomatik nümayəndəliyi fəaliyyətə başlayıb. Çili Respublikası indiyədək ölkəmizlə diplomatik əlaqələrini Türkiyədəki səfirliyi vasitəsilə həyata keçirirdi.

Qrafik, rəngkar, pedaqoq və ... insan

Xalq rəssamı Rafiq Mehdiyevin xatirəsinə

Bəlkə də bu yazıya başqa ad vermək olardı. Elə adamlar var ki, onların çoxcəhətli həyat fəaliyyəti, gördüyü işlər, reallaşdırdığı arzular, bərelərində olan yazılara ən müxtəlif adlar seçməyə imkan verir. Bu il anadan olmasının 85 ilini qeyd etdiyimiz Xalq rəssamı, Prezident təqaüddüsü, professor Rafiq Mehdiyev də belələrindəndir. Təbiədən sakit, həlim, çox danışmağı sevməyən, sözü üzə deyən, səmimiyyətlə seçilən dostlarımızdan idi. Onun həyat yolu sənət aləmində, ictimaiyyətdə çoxlarına ballı olsa da, bu nurlu şəxsiyyətin yaşadığı ömür şərəfli və dərin səhifələrlə doludur.

Rafiq Mehdiyev 1933-cü ildə qədim Naxçıvan torpağının ucqar guşəsi sayılan Şahbuzda anadan olmuşdur. O, Bakıda orta məktəbi bitirdikdən sonra əvvəlcə Ə.Əzimzadə adına Rəssamlıq məktəbində (1948-1953), sonra isə Surikov adına Moskva Dövlət Rəssamlıq İnstitutunun Qrafika fakültəsində (1953-1958) təhsil almışdır.

1985-ci ildə məni onu İncəsənət İnstitutuna (indiki Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti) müəllim işləməyə dəvət etdim. 1987-ci ildə isə o, rəssamlıq fakültəsinə dekan seçildi. Onun institutda işlədiyi dövr ərzində rəssamlıq fakültəsi çox böyük inkişaf yolu keçmiş oldu. Yeni-yeni ixtisasların açılmasında, görkəmli sənət adamlarının rəssamlıq fakültəsinə cəlb olunmasında onun xidmətləri böyükdür. İnstitutda işlədiyi dövr ərzində müəllimlikdən professor səviyyəsinə qədər yüksəldi. Həmçinin "Xalq rəssamı" adına da layiq görüldü. O, gözəl rəssam olmaqla yanaşı, sənətinə hörmətlə yanaşan peşəkar pedaqoq idi.

Yadımdadır, 1988-ci ildə Leninqrad (indiki Sankt-Peterburq) şəhərində Rəssamlıq Akademiyasının rektoru, SSRİ Xalq rəssamı, akademik Boris Uqarovun dəvəti ilə Sankt-Peterburq akademiyasının təşkil etdiyi beynəlxalq konfransa və akademiyanın diplom müdafiələrinin baxışına qatılmışdım. Mən ora özümle Rafiq müəllimi də aparmışdım. Konfransda Rafiq müəllim Azərbaycan qrafika sənətinin inkişaf yolları haqqında çox maraqlı məruzə ilə çıxış etdi. Məruzə çox böyük maraqla qarşılandı. Tənəffüs zamanı akademik Boris Uqarov mənə yaxınlaşaraq: "Rafiq Mahmudoviç Azərbaycan qrafika sənəti haqqında çox gözəl məruzə etdi", – deyə təşəkkürünü bildirdi.

Rafiq müəllim gözəl ailə başçısı, son dərəcə təvazökar, sadə bir insan idi. Dostlarımızın hamısının xatirəndədir ki, elə bir məclis və ya toy olmazdı ki, Rafiq müəllim ömür-gün yoldaşı, Əməkdar müəllim Roza xanımla birgə hazırladıqları valsi yüksək səviyyədə nümayiş etdirməsinlər.

Rafiq müəllim Moskvada təhsilini başa vurub Bakıya döndüyü illər Azərbaycan mədəniyyətinin, incəsənətinin yüksəliş dövrü idi. O, böyük həvəslə bu yüksəlişi quranların cərgəsinə qoşuldu. Əslində onun təhsildə bəxti gətirmişdi, yaxşı müəllimlərdən dərs almışdı, qrafika sənətini, buradakı mürəkkəb texnikaları incəliklərinə qədər mənimsəmişdi. Onun sənət müəllimi görkəmli rus rəssamı, professor Nikolay Ponomarev olmuşdu. Rafiq müəllim öz müəllimindən çox şeyi əxz etmişdi. Artıq 50-ci illərin sonunda o, dəzgah qrafikasının mürəkkəb növlərində olan ofort

texnikasında mənzərə əsərləri işləməyə başladı. Qeyd edim ki, 60-70-ci illərdə orijinal ofort yaratmaq hər rəssama nəsis olmurdu. Rafiq Mehdiyev məhz həmin illərdə öz orijinal ofortlarını yaratdı. Hesab edirəm ki, onların içərisində "Səhər" və "Axsam" kompozisiyaları xüsusi yer tutur. Mənzərə və tematik xarakterli hər iki əsər kənd mövzusunda olub bir-birini tamamlayırdı. Bu iki əsər həm kompozisiya, həm də məzmun etibarilə oxşar idilər. "Səhər" kompozisiyasında kəndin səhər çağı, günəş şüalarının ətrafaya yayılması, kolxozçuların işə, uşaqların dərsə getməsi təsvir olunub. Digər tabloda isə hər şey əksinədir – günəş şüaları dağların ətəyindən çəkilib gəlir, ətraf kölgələnir, uşaqlar məktəbdən, zəhmətkeş insanlar işdən - tarladan, fermadan evlərinə qayıdırlar. Rəssam bu iki əsərdə kənd həyatının mayası zəhmətlə yığılmış bir iş gününü əks etdirmək istəmişdir. Hər iki rəsm olduqca

"Avtoportret"
(kətan, yağlı boya, 40x60)

canlı, həyatı və dinamik təsir bağışlayır. Ofortla yanaşı rəssam linoqravüra, litografiya, monotipiya və başqa qrafika texnikalarında da işləyib. Yaradıcılığının erkən mərhələsində Rafiq Mehdiyev əsasən kənd mövzusunda qrafik rəsmlər yaradırdı. Həmin dövrdə sovet incəsənətində "sosializm realizmi" deyilən istiqamət, cərayan hökm sürürdü və rəssamlardan kənd həyatına dair əmək, zəhmət mövzularında əsərlər yaratmasını tələb edirdi. Lakin, fikrimcə, Rafiq Mehdiyevin yaradıcılığının erkən dövründə (həm də sonrakı dövrlərdə) üstün olan kənd mövzusu heç də bu tələbdən irəli gəlmirdi. O, təbiətdən kənd mövzusunda bağlı idi. Qoyunda doğulub böyüdüyü Şahbuz mənzərələri, əzəmətli Salvartı, Uçqardaş zirvələri, səfəli Badamlı bulağı, mənzərəli Batabat gölü onun uşaqlıq yaddaşına hopmuşdu. Doğrudur, o, hələ uşaq ikən ailəsi ilə Bakıya köçmüşdü, sonrakı həyatı Bakı ilə bağlı olmuşdu, ancaq o xatirələr əbədi olaraq yaddaşında iz buraxmışdı. Rəssam ruhen doğma yerlərə bağlanmışdı, o yerləri sevirdi. Onun kənd mənzərələrinin kökündə məhz bu sevgi dayanırdı.

Rafiq Mehdiyevin yaradıcılığının ikinci əsas sahəsi kitab qrafikası, illüstrasiya sənəti olmuşdur. Ötən əsrin 50-60-cı illəri respublikada həm də kitab çapının intibah dövrü idi desək,

yəqin ki, yanlışmırıq. Həmin dövrdə Azərbaycan klassikləri ilə yanaşı müasir şair və yazıçıların, rus və dünya ədəbiyyatı inciləri Azərbaycan dilində yüksək tirajla buraxılırdı. Rafiq Mehdiyevin bu sənətə gəlişi o illərə təsadüf etmişdi. Artıq o dövrdə, hətta daha əvvəlki dövrlərdə kitab qrafikası sahəsində ciddi nailiyyətlər əldə olunmuşdu. Əmir Hacıyev, Qəzənfər Xalıqov, İsmayıl Axundov, Kazım Kazımzadə, bir qədər sonra Maral Rəhmanzadə, Davud Kazimov, Sadiq Şərifzadə, Oqtay Sadiqzadə, Elmira Şahtaxinskaya milli kitab qrafikası sahəsində həqiqi sənət inciləri yaratmışlar. Nizami, Xaqani, Məhsəti, Füzuli, Nəsimi, Vəqif, Sabir və başqa klassiklərimizin, dünya ədəbiyyatı xəzinəsindən Şekspir, Höte, Balzak, Hüqo, Drayzer, Turqenev, Qorki və başqalarının kitablarına çəkilmiş illüstrasiyalar bu gün də öz gözəlliyi, mükəmməlliyi ilə diqqəti cəlb edir. Əslində bu gün belə illüstrasiyalar yox dərəcəsinə düşüb. Kitab tərtibatı artıq çoxdandır ki, kompüter qrafikası vasitəsilə həyata keçirilir.

Bununla belə, həqiqi sənət itmir, qiymətdən düşmür və həmişəyaşardır. Rafiq Mehdiyevin illüstrasiya sahəsində qazandığı ilk nailiyyətlər ötən əsrin 50-ci illərinin sonu – 60-cı illərə təsadüf edir. 1966-cı ildə böyük Azərbaycan maarifçisi, yazıçı-dramaturq və jurnalist Cəlil Məmmədquluzadənin 100 illik yubileyi keçirilirdi. Yubiley təkcə Azərbaycanda deyil, bütün SSRİ miqyasında qeyd olunurdu. Bu münasibətlə yazıçının əsərləri nəşr edilir, yaradıcılığı başqa xalqların dillərinə tərcümə olunurdu. Rafiq Mehdiyevin böyük yazıçının irsinə müraciət etməsi də əsasən həmin dövrə təsadüf edirdi. O, C.Məmmədquluzadənin "Danabaş kəndinin əhvalatları", "Poçt qutusu", "Saqqallı uşaq", "Qurbanəli bəy" və başqa əsərlərinə maraqlı illüstrasiyalar işləmişdi. Rafiq Mehdiyevin illüstrasiyalarında milli xarakterlə yanaşı, həm də milli məişət və dekorativlik üstündür. O, isti rənglərdən daha çox istifadə etməklə milli xarakterli və məişəti daha qabarıq əks etdirirdi.

Mirzə İbrahimovun "Gələcək gün" romanına, Həsən Seyidbəyli və İmran Qasimovun "Uzaq sahillərdə" povestinə, Nikolay Poqodinın "Tüfəngli adam" ssenarisinə çəkdiyi rəsmlər onun illüstrasiya sənəti sahəsində qazandığı nailiyyətlərdən xəbər verir. Bu əsərləri o, hələ gənclik dövründə işləmişdi, lakin sənət nailiyyəti artıq göz qabağında idi.

Qeyd etmək lazımdır ki, Rafiq Mehdiyev Mehdi Hüseynzadə obrazına gəniş rəkursda yanaşmış, onu illüstrativ müstəvidən qaldıraraq portret janrına yaxınlaşdırmış, bununla da obrazın xarakterinin əsas cəhətlərini – qəhrəmanlığını, alıcənablığını, qətiyyətini daha qabarıq nümayiş etdirə bilmişdir. N.Poqodinın "Tüfəngli adam" və M.İbrahimovun "Gələcək gün" əsərlərinə çəkilmiş illüstrasiyalar da rəssamın yaradıcılığının erkən dövrünə aiddir. Linoqravüra texnikasında işləmiş bu rəsmlər özünəməxsusluğu və təsir qüvvəsi ilə diqqəti cəlb edir.

Rafiq Mehdiyevin qrafikası təmiz, aydın, işıqlıdır. O, rənglərdən yerində və qəderində istifadə etməyi bacarırdı.

Məhz buna görə də rəssamın əksər rəsmləri təbii, həyatı və dolğun təsir bağışlayır. Rəssam həmçinin ağ-qara qrafikada da maraqlı əsərlər yaratmışdır. Əsasən monotipiya texnikasında işlənmis bu əsərlər lakonik kompozisiya həlli, sadə bədii ifadə formaları ilə yadda qalır. "Kənd", "Qadın uşaqla birlikdə", "Yağışdan sonra", "Bazarda" rəsmləri təbii və inandırıcıdır.

Rafiq Mehdiyevin yağlı boya ilə işlədiyi tablolar nə bədii və texniki kamillik, nə də forma və məzmun etibarilə qrafik irsindən geri qalmırdı, bəlkə də onu üstələyirdi. Rafiq müəllim təbiətdən rəssam idi, sənəti növlərə bölmək onun üçün böyük önəm daşıyırdı. Həm də o, artıq gənclik illərindən müntəzəm surətdə yağlı boya ilə mənzərə və tematik tablolar işləyirdi. Rafiq müəllimin güclü rəng duyumu vardı, təbiətin zəngin koloritini palitrasının rəngləri ilə dolğun, olduğu kimi

"Cəlil Məmmədquluzadə.
"Poçt qutusu" (ofort, 50x75)

əks etdirməyi bacarırdı. Onun əsasən kənd mövzusunda işləmiş olduğu "İstirahət", "Üzüm yığanlar", "Təzə xəbər" və başqa rəsmləri yaradıcılığında mühüm yer tutur. Rafiq Mehdiyevin yaradıcılığında kənd həyatı, təbiət lövhələri mühüm yer tuturdu. Maral Rəhmanzadə, Elmira Şahtaxinskaya, Nadir Əbdürrəhmanov, Böyükəğa Mirzəzadə, Asif Cəfərov, Kamil Xanlarov, Baba Əliyev, Əyyub Hüseynov və bir çox başqaları kimi Rafiq Mehdiyevin də adı Azərbaycan təbiətinin və kəndinin ümumiləşdirilmiş uğurlu bədii simasını yaradan rəssamların cərgəsinə əbədi daxil olub.

Rəssam bölgələrə həsr etdiyi əsərlərində Azərbaycan təbiətinin əsl bədii surətini canlandıra bildi. Çox zaman təbiət mənzərələrindəki lirik motivlər zəhmət mövzusunda da sirayət edirdi. Onun kənd zəhmətkeşləri seriyasından olan "Çay yarpağı yığanlar" tablosu Lənkəran mövzusunda həsr olunub. Lənkəran və ümumiyyətlə cənub bölgəsi bir çox rəssamların yaradıcılığında əks olunub ki, bunlardan Böyükəğa Mirzəzadə, Asif Cəfərov, Maral Rəhmanzadə, Nadir Qasimov və başqalarının adlarını çəkmə bilərik. Bu sırada Rafiq müəllimin də adı xüsusi yer tutur. "Çay yarpağı yığanlar" əsərində xarakterik simalar, milli geyim

nümunələri, təbiət lövhələri də diqqəti cəlb edir. Ümumiyyətlə, bu əsər lirik planda işlənmişdir və bu cəhət rəssamın başqa əsərlərində də özünü büruzə verir. İstər-istəməz B.Mirzəzadənin "Bizim Lənkəranda", M.Rəhmanzadənin "Lənkəran qızlarının rəqsi" əsərləri yada düşür. Bu əsərlər ruzi bəreketli Lənkəran torpağına, onun zəhmətkeş, həyatsevər insanlarına həsr olunmuş ən yaxşı işlərdəndir və çox yaxşı haldır ki, Rafiq müəllimin sözügedən tablosu da onların arasındadır.

Rafiq Mehdiyev təkcə Azərbaycan təbiətini deyil, digər ölkələrin, bölgələrin təbiətindəki lirik mənzərələri də məhəmətlə əks etdirib. Bu bərdə danışdıqda onun yaratdığı "Senej gölü" adlı mənzərə əsəri yada düşür. Senej gölü Rusiyada, Moskva vilayəti ərazisində yerləşən kiçik, amma çox əsrarəngiz bir göldür, ətraf yerlərin səfəli təbiəti, yumşaq iqlimi vardır. Rafiq Mehdiyev bu yerlərdə olmuş, istirahət etmiş, həm də rus torpağının bu kiçik incisini böyük məhəbbətlə təsvir etmişdir. Rəssam Rusiya mövzusunda bir çox başqa əsərlər də müəllifdir.

Rafiq Mehdiyevi bir rəssam kimi, bir qədər də dəqiq desək, illüstrasiya ustası kimi səciyyələndirən əsas cəhətlərdən biri də uşaq mövzusuudur. Mən qəsdən bu mövzunu sona saxlamışam. Öncə bunu xatırlatmaq istərdim ki, Rafiq müəllim özü də həyatda uşaq kimi saf, məsum bir insan idi. Bəlkə də uşaqlara olan böyük sevgisi elə burdan qaynaqlanırdı. Təsədüfi deyil ki, o, çoxlu sayda uşaq kitabının tərtibatçısı olub. Bəlkə də kimsə uşaq kitabını bədii cəhətdən tərtib etmək asan görünə bilər. Əslində isə bu, digər kitabların bədii tərtibatından daha çətinidir, mən dəyərdim ki, qat-qat çətinidir. Lakin Rafiq müəllim bu çətinliyin öhdəsindən asanlıqla gəlirdi. Onun "Düyməcik", "Utancaq oğlan", "Qarıqqa", "Yellənçək" kimi uşaq kitablarına verdiyi bədii tərtibat işləri bunu bariz şəkildə əks etdirir.

Rafiq müəllim yaradıcı mühitdə yetişən bir sənətkar idi. Bu mühit elə onun ata-baba ocağından başlanırdı. Bu yerdə mən istedadlı şair Tofiq Mahmudun adını çəkmək istərdim. O, Rafiq müəllimin böyük qardaşı idi. Tale elə gətirmişdi ki, o, ədəbiyyatda daha çox uşaq şairi kimi ad qazanmışdı. Tofiq Mahmud 60-80-ci illərdə uşaq ədəbiyyatını inkişaf etdirən şairlərimizdən olub, kökü Sabirdən, Abbas Səhətdən, Abdulla Şaiqdan gələn ənənələri ləyaqətlə davam etdirib. Bu iki istedadlı insanda – şair təbiətli rəssamda və rəssam təbiətli şairdə uşaq sevgisi qoşa qanad kimi yanaşı pərvəzlənirdi.

Rafiq müəllimin yaratdığı sənət ənənələri bu gün onun övladı, Əməkdar rəssam Rəşad Mehdiyev tərəfindən ləyaqətlə davam etdirilir.

Vaxt hiss edilmədən ötür. Noyabrın 28-də Rafiq müəllimin dünyadan köçməsinin 9 ili tamam oldu. Lakin bu illər ərzində o unudulmadı, yaddaşlardan silinib getmədi. Və əksinə, onun yaradıcılığına maraq gündən-günə artmaqdadır.

Timuçin ƏFƏNDİYEV
Əməkdar elm xadimi, professor

Təsviri sənətimizin palitrasına daha bir ilin rəngləri həkk olundu

Yola salmağa hazırlaşdığımız ilin mədəni həyatına nəzər salsaq, yəqin ki, artıq sağlığında minlərlə sənətsevərin qəlbində özünə abidə ucaltmış Tahir Salahovun, rəssamların dili ilə söyləsək, monumental 90 illik yubiley sərgisi, İDEA İctimai Birliyinin yaşadığımız mürəkkəb müasir mülhədə incəsənət vasitəsilə həyatımız üçün aktual tərbiyəvi və maarifləndirici layihələri, "YARAT" Müəssisə İncəsənət Məkanının bir-birindən rəngarəng sərgiləri, Mədəniyyət Nazirliyinin təsviri sənətimizə töhfə olan layihə və tədbirlərinin görüntüləri göz önündən gəlib keçər.

Qədim yurdumuzun naxışları Qobustan adlı bir məkandan başlayır. Qaya daşları üzərində həkk edilmiş, tarixi minilliklərə qədər gedib çıxan bənzərsiz təsvirlər bu xalqın zəngin mədəni irsindən xəbər verir, Azərbaycan adlı ulu bir məmləkətin sənət beşiyi olduğunu bir daha vurğulayır.

Ona görə də Azərbaycana sənətkarlar yurdu deyirlər. Aynalı Xəzər, küləklər şəhəri Bakı, minilliklər yadıqarı İçərişəhər, göllər gözəli Göygöl, Nizami yurdu Gəncə, cənnətməkan Qarabağ, dağlar qoynunda vüqarla dayanan Şəki, qədim Xınalıq, nəqşicahan Naxçıvan, Əlinəcə qalası, Azərbaycanın inci guşəsi Ordubad...

Bütün bunlar təkcə şairlərimizin və bəstəkarlarımızın

deyil, zaman-zaman rəssamlarımızın da ilham mənbəyi olub. Ona görə də Azərbaycan onun qədrini bilib vəsf edən sənətkar övladları ilə həmişə fəxr edib. Fransız impressionizminin bədii ənənələrini Azərbaycanda ilk olaraq yaradıcılığında tətbiq edən görkəmli fırça ustası Səttar Bəhlulzadə, Fransa İncəsənət Akademiyasının üzvü, dünyanın ən möhtəşəm muzeyi və qalereyalarında əsərləri böyük

uğurla nümayiş etdirilən Tahir Salahov, yaradıcılığını Fransa ilə bağlayan, Parisin eczakər mənzərələrini bənzərsiz rəngləri ilə kətana köçürən, tabloları dünyanın ən zəngin şəxsi kolleksiyalarını bəzəyən Toğrul Nərimanbəyov və onlarla başqa rəssamların dünyanı dolandıran rəsmlərinə baxarkən Odlar yurdu, Günəş timsallı Azərbaycanın bütöv, yetkin bir obrazı tamaşaçıların gözü önündə canlanır. Bu əsərlərdə böyük və qədim bir xalqın ölməz dəstətanını oxumaq mümkündür. Yurdun tarixi yerləri, əsrarəngiz gözəllikləri, əməksevər insanları, onların nəcib əməlləri bu təsvirlərlə bizim xalq, yurd haqqında ən gözəl nəğmələrə çevrilir. Şeir də, mahnı da, min bir rəngli rəsmlər də bu gözəlliklərdən yaranır...

2018-ci ilin Azərbaycan rəssamlığının ürəklərə yol tapan mənzərələrinə bir də baxın. Qobustan qayalarından yol alıb gələn Azərbaycan naxışlarını gözələrinizə, ürəklərinizə köçürün. Onda ətrafınızda hər şey gözəl görünəcək, qəlbiniz bu ulu məmləkətə sevgilərlə dolu olacaq...

Aida ARABSKAYA
təsviri sənət kolleksiyası

Tbilisidə azərbaycanlı alimin xatirəsi anılıb

Tbilisidəki Mirzə Fətəli Axundzadə adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyində azərbaycanlı alim, fəlsəfə elmləri doktoru Camal Mustafayevin xatirəsi anılıb.

Tədbir Gürcüstan Azərbaycanlı Jurnalistlər Birliyi və Gürcüstan Aşıqlar Birliyinin birgə təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə keçirilib.

Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyinin məsul əməkdaşı Fəxrə Hacıyev professor Camal Mustafayevin elm və təhsil sahəsində xidmətlərindən söhbət açıb.

Bildirilib ki, Camal Mustafayev 1928-ci ildə Qardabani rayonunun Kosalı kəndində anadan olub və 2017-ci ildə dünyasını dəyişib. Onun elmi əsərləri, monoqrafiya və məqalələri bu gün də fəlsəfə elmi ilə məşğul olanlar üçün zəngin məlumat mənbəyidir.

Azərbaycan Yazıçıları Birliyi Gürcüstan bölməsinin sədri, şair Rafiq Hümət, qədim jurnalist Emin Elsevər, Gürcüstan parlamentinin

keçmiş deputatı Ramiz Bəkirov, Gürcüstan Azərbaycanlı Jurnalistlər Birliyinin sədri Nizami Məmmədov, şairlər Əlbəy Calaloğlu, Şövkət Dağlarqızı və başqaları çıxış edərək Camal Mustafayevlə bağlı xatirələrini, alimin fəlsəfi əsərləri bərdə fikirlərini bölüşüblər.

Çıxışlarda alimin irsinin Gürcüstan universitetlərində və kənd məktəblərində təhsil alan azərbaycanlı tələbə və gənclər arasında təbliğ edilməsi, Kosalı kənd ictimai məktəbinin onun adının verilməsi təklifləri səsləndirilib.

Azərbaycan kitabının dünyaya tanıtılması

Türkiyədə 27 müəllifin kitabları nəşr olunub

Mədəniyyət Nazirliyinin təşəbbüsü ilə 2016-cı ildən həyata keçirilən “Azərbaycan kitabının dünyaya tanıtılması” layihəsi çərçivəsində Türkiyədə fəaliyyət göstərən “Zəngin Yayıncılık” nəşriyyatı tərəfindən 27 azərbaycanlı müəllifin 38 adda kitabı tərcümə və çap edilərək türkəyli oxucuların ixtiyarına verilib.

Nəşr olunan kitabların siyahısına 2 elmi, 16 bədii əsər və 20 uşaq ədəbiyyatı daxildir. Onların arasında Nizami Gəncəvinin “Xəmsə”sindən “Şah və xidmətçi”, “İsgəndərin Bərdəyə gəlməsi və Nüşabə ilə

görüşməsi”, “Kerpickəsən”, Mirzə Ələkbər Sabirin “Təmsillər”, Yusif

Vəzir Çəmənzməninlin “Qan içində”, Cəlil Məmmədquluzadənin

“Danabaş kəndinin əhvalatları”, Yusif Səmədoğlunun “Qətl günü”, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Seçilmiş hekayələr” (2 cild), Mir Cəlal Paşayevin “Bir gəncin manifesti”, “Füzulinin poetik xüsusiyyətləri”, “İki rəssam”, İlyas Əfəndiyevin “Körpüsəlanlar”, Fərman Kərimzadənin “Qarlı aşırım”, Məmməd Səid Ordubadinin “Qılınc və qələm” (2 cild), Cəfər Cəbbarlının “Seçilmiş hekayələr” və digər əsərlər yer alıb.

Layihə çərçivəsində 2 il yarım müddətində Azərbaycan kitablarının Türkiyədə tanıtılması işi uğurla davam etdirilib. Qardaş ölkədə Azərbaycan kitablarına maraq artmaqdadır. Gələcəkdə layihə üzrə Azərbaycan kitablarının tərcüməsi, çapı və yayılması işinin müxtəlif ölkələrdə davam etdirilməsi planlaşdırılır.

“Son türk əlifbası” yüz il sonra latın qrafikasında

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə yeni kitab işıq üzü görüb. AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun Elmi şurasının qərarı ilə Abdulla bəy Əfəndizadə Azaqbəylinin “Son türk əlifbası” kitabı (elmi redaktor akademik Möhsün Nəğisoylu) nəşr olunub.

Kitabı institutun aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Şəlalə Ana Hümətli (transfoneliterasiya, tərtib, ön söz və qeydlərin müəllifi) nəşrə hazırlayıb.

Kitabda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü, görkəmli pedaqoq, istedadlı şair və tərcüməçi Abdulla bəy Əfəndizadə Azaqbəylinin tərtib etdiyi əlifba layihəsi əsasında yazdığı, 1919-cu ildə Bakıda nəşr olunmuş “Son türk əlifbası” adlı əsərinin çağdaş əlifbamıza transfoneliterasiyası təqdim edilib. Nəşrə “Son türk əlifbası”nın fotofaksimiləsi ilə birgə başqa əlyazma və çap materiallarının surəti də əlavə edilib.

S.QALİBOĞLU

İsraili müəllifin Xocalı haqqında əsəri tərcümə ediləcək

Beynəlxalq əlaqələr üzrə ekspert, İsrailin “Cəmiyyət üçün beynəlxalq layihələr” təşkilatının rəhbəri Arye Qut Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzində olub.

Qonaq Xocalı soyqırımından bəhs edən, müəllifi olduğu “Ağrı” əsərini tərcümə olunması üçün mərkəzin sədri Afaq Məsuda təqdim edib.

Afaq Məsud əsərə görə müəllifə minnətdarlığını bildirərək deyib: “Bu kitabı Azərbaycana duyduğunuz sevginizlə ərsəyə gətirməyiniz bütün insanlığa örnek olacaq nümunə, bir mesajdır”.

A.Məsud onu da diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzində Xocalı faciəsi ilə bağlı sənədli xronika, fotolar və şahid ifadələri ilə hazırlanan

“Xocalı – şahidlərin gözü ilə” sənədli-tarixi kitabı ingilis və rus dillərinə tərcümə edilərək nəşrə hazırlanıb. Kitabın müəllifi – Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovdur: “Bu kitabların müxtəlif ölkələrdə, beynəlxalq kitab sərgilərində təqdimatlarını təşkil etməyi, müvafiq qurumlar vasitəsilə xarici universitetlərə, kitabxanalara, eləcə də kütləvi informasiya vasitələrinə çatdırmağı nəzərdə tuturuq”.

Qonağa mərkəzin son nəşrlərindən olan – tanınmış yəhudi yazıçısı Şolom Aleyxemin “Seçilmiş əsərləri” kitabı və “Tövrat”ın Azərbaycan dilinə tərcüməsinin yer aldığı “Xəzər” dünya ədəbiyyatı jurnalı hədiyyə edilib.

Zəngin sənətkar ömrü haqqında dəyərli tədqiqat

daha çox ciddi söhbət etdi. Teatrın perspektiv planlarından danışdı və bildirdi ki, əvvəlcə, bizə çətin olacaq, çünki işlər çoxdur. Biz kütləvi səhnələrdə baş rollarda birgə çıxış etməli idik. O dedi ki, əgər sizi bu çətinliklər qorxutursa, qalıb bizdə işləyin. Mən sizin kimi gənclərin inkişafı üçün hər cür imkan yaradacağam...”.

Fatma Qədrî Bakı Türk İşçi Teatrında 6-7 il fəaliyyət göstərərək, burada irili-xırdalı, müxtəlif xarakterli rollar ifa edib. Müəllif aktrisanın yaradıcılığından söhbət açarkən yazır: “1927-ci ilin ilk premyerası Cəlil Məmməd-quluzadənin “Ananın kitabı” əsəri ilə baş tutdu. Əsəri A.İvanov tamaşaya qoyaraq, Gülbahar obrazını Fatma Qədriyə həvalə etdi. Bu Fatma xanımın Bakı Türk İşçi Teatrının səhnəsində, Azərbaycan yazıçıları nın əsərlərində ifa etdiyi ilk obrazı idi. Osmanlı ləhcəsinin və rus dilinin Azərbaycan türkçəsinə sığışdırdığı bir dövrdə “Ananın kitabı” kimi kəskin konfliktli dramın realist təfsirdə oyunu ciddi sənət uğuru kimi dəyərləndirildi. Teatr dramaturqu Mirzə Cəlilin ruhunu düzgün tutaraq qroteskli tragediya oynamağa çalışırdı. Milli kökə, adət-ənənəyə xor baxmağın tənqidi tamaşanın mərkəzində dururdu”.

Monoqrafiyanın üçüncü fəslə aktrisanın 1933-1934-cü illərdə Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrındakı fəaliyyətini əks etdirir. Müəllif qeyd edir ki, bu illər aktrisanın heyatında yeni yaradıcılıq dövrü kimi yaddaşlarda yaşayır. Bu teatr onun gələcək fəaliyyətinin düzgün istiqamət alməsi və formalaşması, realizm üslubunu

mənimləməsində həlledici rol oynayır. Burada o, Rus Dram Teatrı səhnəsinin ən yaxşı ustaları ilə birlikdə işləyib, daha da püxtələşib. Müəllif yazır: “Onu bu teatrda çox mehribanlığa qarşıladılar və soruşdular ki, bu teatrda ilk çıxışın üçün hansı obrazı seçirsən? Aktrisa isə repertuarda olan Lev İsayevich Slavinin “İntervensiya” əsərində Janna Barbeni obrazını ifa etmək istədiyini bildirir. Teatrın direktoru və bədii rəhbərin baxışlarındakı istehza ona bərk toxundu, fikirləşdi ki, bu obraza layiq olduğumu onlara göstərməliyəm. Onların istəhzalı baxışları təbii idi. Onlar Fatma xanımı səhnədə görməmişdilər. Çox qısa zaman keçdikdən sonra onu bəzi sınaqlardan keçirirlər. Bundan sonra F.Qədriyə bir aktrisa kimi hörmətlə yanaşıdılar”.

Monoqrafiyanın dördüncü fəslə Fatma Qədrinin Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının səhnəsində fəaliyyət göstərdiyi illərdən (1935-1968) bəhs edir. Fatma Qədrî ömrünün sonunadək çalışdığı bu teatrın səhnəsində “Dubrovski”də Mariya Kirilovna (Maşa), “Həyat”da Atlas, “Məkr və məhəbbət”də Luiza, “Va-qif”də Xuraman, “Madrid”də Lina, “Cəhizsiz qız”da Larisa, “Od gəlini”ndə Solmaz, “Aydın”da Gültəkin, “Fıqaronun toyu”nda Suzanna və başqa rollarda çıxış edib, ona tapşırılan bütün obrazları, böyük və ya kiçikliyinə asılı olmayaraq, zövqlə canlandıırıb.

Xalq yazıçısı İlyas Əfəndiyev “Səhnəmin fəxri” adlı məqaləsində onun Xuraman rolundakı çıxışını xatırlayaraq yazır: “Mən onun ilk dəfə Xuraman rolunda görmüşəm. Onun müxtəlif psixoloji anlarda, tez-tez baş verən ruhi dönüş məqamlarında göstərdiyi ustalıq, məharət və incəlik mənə o qədər təsir etdi ki, teatrdan çıxandan sonra da uzun müddət Xuraman gözümün qaбаğından çəkilmirdi. Mənə elə gəlirdi ki, peşmançılıq əzabları içində boğulan Xuramanın hiçqırıqlarını hələ də eşidirəm. Fatma Qədrî bütün bunları nə qədər təbii, nə qədər gözəl ifa edir...”.

Aktrisanın ifasındakı təbiiilik, canlılıq onun bütün obrazlarında özünü göstərirdi. O, hər bir obrazda psixoloji rəngarəngliyə, emosional cazibədarlığa can atır, pauzaları məharətlə oynayır, səsinin dramatik ölçülərini həssaslıqla tənzimləyirdi.

Fatma Qədrî kimi səhnə xadimlərimizə həsr olunan monoqrafiyalar milli teatrımızın tarixinin tədqiqində dəyərli mənbə olmaqla bərabər, eyni zamanda gənc aktyor və rejissorların yaradıcılığının inkişafı baxımından qiymətlidir.

Anar BURCƏLİYEV
teatrşünas

Xatirə təqvim

26-29 dekabr

Azərbaycan

26 dekabr 1910 – Yazıçı Yusif Şirvan (Yusif Əsgər oğlu Əsgərov; 1910-1979) Şamaxıda anadan olub.
26 dekabr 1919 – Xalq artisti, rəqqasə Əminə Paşa qızı Dilbazi (1919 - 30.4.2010) anadan olub. “Çinar”, “Sevinc” qızlar ansamblını yaradıb. “Ulduz”, “Arşın mal alan” (1965) filmlərində rəqslərə quruluş verib.
26 dekabr 1950 – Xalq artisti Nuriyyə Əliəğa qızı Əhmədova (1950 - 10.10.2015) Şəkidə anadan olub. “Bəxt üzüyü”, “Həm ziyarət, həm ticarət” və s. filmlərə çəkilib.

27 dekabr 1932 – Bəstəkar, Xalq artisti Oqtay Kazımı (Oqtay Məmməd oğlu Kazımov; 1932 - 9.8.2010) Astara şəhərində doğulub. Populyar mahnıların müəllifidir.
27 dekabr 1934 – Xalq rəssamı, Dövlət mükafatları laureatı İbrahim İsmayıl oğlu Zeynalov (1934 - 6.3.2008) anadan olub.

28 dekabr 1918 – Şair İbrahim Kəbirli (1918-1995) anadan olub.
28 dekabr 1920 – Filosof, akademik, Əməkdar elm xadimi Firdin Qasım oğlu Köçərli (1920 - 3.6.2005) Gədəbəy rayonunun İsalı kəndində anadan olub.
28 dekabr 1927 – Bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi Nəriman Həbib oğlu Məmmədov (1927 – 6.4.2015) Naxçıvan şəhərində doğulub.
28 dekabr 1937 – Ədəbiyyatşünas, professor Əliyar Qurbanəli oğlu Səfəri (1937 – 4.1.2017) Ordubad rayonunun Anabad kəndində doğulub.
28 dekabr 1941 – Tanınmış şair, publisist Şahmar Əkbər oğlu Əkbərzadə (1941 – 31.8.2000) Ağdam rayonunun Çəmənli kəndində anadan olub. “Mədəniyyət” qəzetinin baş redaktoru (1991-2000) olub.

29 dekabr 1921 – Xalq yazıçısı, filologiya elmləri doktoru Əzizə Məmməd qızı Cəfərzadə (1921 - 4.9.2003) anadan olub. Tarixi romanların müəllifidir.

29 dekabr 1929 – Tarix elmləri doktoru, akademik Püstəxanım Əzizəyə qızı Əzizbəyova (1929 - 8.1.1998) anadan olub. Azərbaycan EA Tarix İnstitutunun direktoru olub.

29 dekabr 1929 – Xalq rəssamı Kamil Nəcəf oğlu Nəcəfzadə (1929 - 29.9.2011) Lənkəranda doğulub. Bədii filmlərin (“Bizim küçə”, “Ulduz”, “Mən ki gözəl deyildim” və s.), tamaşaların quruluşçu rəssamı olub.

29 dekabr 1946 – Şair Nüsrət Yusif oğlu Kəsəmənli (1946 - 17.10.2003) Qazax rayonunun Kalinkənd kəndində anadan olub.

Dünya

26 dekabr 1891 – Amerika yazıçısı və rəssamı Henri Miller (Henry Valentine Miller; 1891-1980) anadan olub. “Xərçəng tropiki”, “Oğlaq tropiki”, “Qara bahar” trilogiyasının müəllifidir.

27 dekabr 1901 – Alman aktrisası, müğənni Marlen Ditrix (Marlene Dietrich - Marie Magdalene Dietrich; 1901 - 6.5.1992) anadan olub. 30-50-ci illərdə Hollivud ulduzu olub.

28 dekabr Beynəlxalq kino günüdür. 1895-ci ilin həmin günü Parisdəki “Qran-kafe”də Lui və Oğüst Lümyer qardaşları özlərinin icad etdikləri “Sinematograf” aparatı ilə ilk kinofilm (“Fəhlələrin fabrikdən çıxması”) nümayiş etdiriblər.

28 dekabr 1888 – Alman rejissoru, səssiz kinonun görkəmli nümayəndəsi Fridrix Vilhelm Murnau (Friedrich Wilhelm Murnau; 1888-1931) anadan olub.

28 dekabr 1903 – Rus rejissoru Mixail Konstantinoviç Kalatozov (1903-1973) anadan olub. “Durnalar uçuq” filmi Kann festivalının qalibi (1957) olub.

28 dekabr 1925 – Məşhur rus şairi Sergey Yesenin (3.10.1895 - 1925) intihar edib.

28 dekabr 1945 – Amerika yazıçısı Teodor Drayzer (Theodore Herman Albert Dreiser; 27.8.1871 - 1945) vəfat edib.

29 dekabr 1775 – İtalyan əsilli Rusiya memarı Karl Rossi (Carlo di Giovanni Rossi; 1775-1849) Neapolda anadan olub. Sankt-Peterburq şəhərində məşhur tikililərin müəllifidir.

Hazırladı: Vüqar ORXAN

Afişa

26-29 dekabr

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı (Nizami küç. 95)		
26 dekabr	P.Çaykovski - “Şelkunçik” (balet)	19.00
28 dekabr	“Eksperiment” Moskva Musiqili Teatrının tamaşası “Əlibaba və qırx quldurun Yeni il macəraları”	12.00 15.00
29 dekabr	“Qar kraliçası” - uşaqlar üçün tamaşa (saat 11.00, 14.00) Gürcüstanın “Legacy” milli rəqs ansamblının konserti	19.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı (Füzuli meydanı 1)		
28-29 dekabr	Yeni il şənliyi (saat 12.00, 13.00, 15.00, 17.00)	

Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrı (Zərifə Əliyeva küç. 8)		
28-29 dekabr	Yeni il şənliyi (saat 10.30, 12.30, 14.30, 16.30)	

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı (Nizami küç. 72)		
28-29 dekabr	H.X.Andersen - “Qar kraliçası” (saat 12.00, 14.00, 16.00, 18.00)	

Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrı (Xaqani küç. 7)		
27 dekabr	N.Gəncəvi – “Yeddi gözəl”	19.00
28 dekabr	Anar – “Get mənim yuxularımdan” (“Təhmine və Zaur”)	19.00

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı (Neftçilər pr. 36)		
26-29 dekabr	“Qış nağılı” - Yeni il şənliyi (saat 12.00, 14.00, 16.00, 18.00)	

Yuğ Dövlət Teatrı (Neftçilər pr. 36 - Kukla teatrının binası)		
29 dekabr	“Nəməlum Axundzadə” (M.F.Axundzadənin əsərləri əsasında)	19.00

Azərbaycan Dövlət Pantomima Teatrı (Azadlıq pr. 10)		
29 dekabr	N.Rüstəmov, S.Bədəlova - “Underground”	18.00

Heydər Əliyev Sarayı (Bülbül pr. 35)		
29 dekabr	Simfonik orkestrin müşayiəti ilə uşaqlar üçün “New Year Story” adlı musiqili nağıl	12.00 15.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyası (İstiqlaliyyət küç. 2)		
27 dekabr	A.Motsartın əsərlərindən ibarət konsert Q.Qarayev adına Dövlət Kamera Orkestri (dirijor Fəxrəddin Kərimov)	19.00

Rusiya paytaxtında general Kərim Kərimov adına 1583 nömrli məktəbdə böyük Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzuliyə həsr edilmiş “Həqiqətüs-süəda” adlı musiqili-ədəbi tədbir keçirilib.

Azərbaycanın Əməkdar artisti Qorxmaz Axundov və Yelena Afanasyevanın apardığı tədbirdə ölkəmizin Moskvadakı səfirliyinin, Heydər Əliyev Fondunun Rusiyadakı nümayəndəliyinin, azərbaycanlı diasporun təmsilçiləri, şairlər və yazıçılar, mədəniyyət və elm xadimləri iştirak ediblər.

Əvvəlcə dahi şair və mütəfəkkir haqqında video-çarx göstərilib. Sonra şagirdlər Füzulinin şeirlərindən parçalar oxuyublar.

Tarix elmləri namizədi Manaf Ağayev tədbiri açaraq Füzuli yaradıcılığından bəhs edib, şairin Azərbaycan, fars və ərəb dillərində yazdığı əsərlərin bir sıra xarici dillərə tərcümə

Moskvada Məhəmməd Füzuliyə həsr edilmiş tədbir keçirilib

olunduğunu diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, Füzulinin əsərlərinin əlyazmaları Berlin, Qahirə, London, Paris, Sankt-Peterburq, İstanbul və Tehranın ən zəngin kitabxanalarının qızıl fondunda saxlanılıb.

Manaf Ağayev Bağdad Universitetində təhsil aldığı dövrü xatırlayıb, Kərbəlada Füzulinin

məzarını ziyarət etməsini qeyd edib. Vurğulayıb ki, Azərbaycanda Füzulinin xatirəsi əbədləşdirilib, onun “Leyli və Məcnun” poeması əsasında bəstəkar Üzeyir Hacıbəyli müsəlman Şərqinin ilk operasını yazıb, 1996-cı ildə böyük şairin 500 illiyi UNESCO səviyyəsində qeyd edilib.

Azərbaycan səfirliyinin müşaviri Vüqar İmaməliyev Azərbaycan tarixinin, ədəbiyyatının və mədəniyyətinin populyarlaşdırılması üçün səfirlər tərəfindən keçirilən tədbirlər barədə məlumat verib.

Şair-publisist İlham Bədəlbəyli qeyd edib ki, Füzulinin əsərləri dünya poeziyasının ən

mükəmməl nümunələrindəndir. Bu əsərlərdə insanın böyüklüyü, şəxsiyyət azadlığı tərənnüm edilir. Füzulinin irsi Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində ayrıca bir mərhələdir. Azərbaycan poeziyasının humanizm ideyaları və yeni məzmunla zənginləşməsində görkəmli şairin böyük xidmətləri olub.

Azərbaycan diasporunun nümayəndəsi İlqar Hacıyev 1583 nömrli məktəbin direktoru Svetlana Dvoryantsevanın şəxsiində məktəb rəhbərliyinə və tədbirin bütün iştirakçlarına gecenin təşkilinə, Azərbaycan dilinə və Azərbaycan mədəniyyətinə qayğıkeş münasibətə görə diasporun rəhbəri akademik Fazil Qurbanovun adından təşəkkürünü bildirib. İ.Hacıyev deyib: “Sevindirici haldır ki, bu gün Füzulinin şeirləri azərbaycanlı məktəblilərlə bərabər, başqa millətlərin nümayəndələrinin dilində də səsləndi. Bu, bizim tədbirə beynəlmiləl xarakter verdi”.

Şagirdlər Füzulinin qəzəllərini oxuyublar, “Leyli və Məcnun” poemasından səhnəcik göstərilib. Konsert proqramının iştirakçlarına Azərbaycan diasporu adından hədiyyələr verilib.

Nobel qardaşlarının Azərbaycandakı “Miras”ı

Qafqaz. XIX əsrin sonu. İşəvli sahibkar və kimyaçı Robert Nobel Bakıya gəlir. Burada o, heç kəsin gözləmədiyi dəyərli sərvəti – “qara qızıl”ı kəşf edir. Ancaq onun işinə təngəl olan nəhəng bir rəqib var – Con Rokfellerin “Standard Oil” şirkəti. Bakı nefti uğrunda mübarizədə dünyanın diqqət mərkəzinə çevrilir. Bu mübarizədə qalib gəlmək üçün Nobel qardaşları bütün səylərini birləşdirməlidir...

Bu epizodlar Bakı Media Mərkəzinin ekranlaşdırdığı, Nobel qardaşlarının Azərbaycandakı fəaliyyətindən bəhs edən “Miras” adlı bədii-sənədli filmə yer alır.

Filmin dekabrın 21-də Nizami Kino Mərkəzində keçirilən təqdimat mərasimində rəsmilər, Milli Məclisin deputatları, elm və mədəniyyət xadimləri, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

“Nobel Oil” şirkətinin sponsorluğu ilə ərsəyə gələn filmin məqsədi Nobel qardaşlarının Azərbaycandakı fəaliyyətinin həm regionda, həm də dünya neft hasilatının inkişafında tarixi rolu və əhəmiyyətini vurğulamaq, eləcə də Azərbaycanda neft hasilatı tarixinin işıqlandırılması və təbliği işinə töhfə verməkdir.

Filmin təqdimatından əvvəl ekran əsərinin quruluşçu rejissoru Zaur Qasımlı jurnalistlərə müsahibəsində deyib ki, “Miras”ın hazırlanmasına bir il vaxt sərf olunub. Filmin ərsəyə gəlməsində aktyorlar, kütləvi səhnələrdə çəkilən insanlar, texniki heyət də daxil olmaqla iki minə yaxın insan iştirak edib. Çəkilişlər Bakı və ətraf kəndlər, Şəki, İsmayıl şəhərləri, eyni zamanda Belarus Respublikası daxil olmaqla 30 məkanda aparılıb. Çəkilişə 100-dək peşəkar aktyor qatılıb. Filmin hazırlanmasına yerli mütəxəssislərlə yanaşı, Rusiya, Belarus və Gürcüstandan kinematograflar da cəlb edilib.

Ekran əsərinin prodüseri Orman Əliyev, ssenari müəllifi Zaur Qasımlı, quruluşçu operatoru Vladimir Artemyev, quruluşçu rəssamı isə Şahin Həsənlidir.

“Miras” bədii-sənədli filminə Nobelərin böyük nailiyyətləri – dünyada ilk neftdoldurma tankeri və neft məhsullarının saxlanılması üçün dəmir çənlərin (rezervuarların) yaradılması, Avropada ilk neft boru kəmərinin məhz Bakıda istifadəyə verilməsi və şirkətin neft sənayesində təbiiq etdiyi bu kimi bir sıra digər yeniliklərdən bəhs olunur. Eyni zamanda filmə neft sənayesinin inkişafı ilə “qara qızıl”ın geostrateji xammal kimi əhəmiyyətinin artması, eləcə də Azərbaycanın regionda geosiyasi önəm qazanması və bir neçə qitənin nəhəng şirkətlərinin Bakı nefti uğrunda gərgin mübarizə aparmalarından danışılır.

Bundan başqa, filmə Nobel Mükafatı Fondunun 15-17

faizinin “Nobel qardaşları” neft hasilatı şirkətinin Bakı neftindən əldə edilmiş gəlirləri hesabına təşkil edilməsi qabardılır və Bakı neftinin tarixi, başəri əhəmiyyətli Nobel Mükafatı Fondu ilə üzvi bağlılığı qeyd olunur.

Həmçinin “Miras” filminə Nobel qardaşları tərəfindən “qara qızıl”a dair yaradılan irsin bu gün Azərbaycanda inkişaf etməsi və ölkəmizin dünyanın etibarlı enerji təminatında rolu nümayiş olunur.

Film tamaşaçıları tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

Mərasimdə həmçinin Bakı Media Mərkəzinin redaktoru Müsəlim Həsənovun “Nobel”lər neft, milyonçular və qoçular şəhərində” adlı kitabının təqdimatı da olub. Bakı, Moskva və Sankt-Peterburq arxivlərində saxlanılan sənədlər, o dövrün mətbuat materialları əsasında yazılan kitab Nobel qardaşlarının Azərbaycandakı fəaliyyətindən bəhs edir.

Özbəkistan TÜRKSOY-la əməkdaşlığı bərpa edir

2020-ci ildə qədim Xivə şəhəri “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” estafetini qəbul edə bilər

Özbəkistan TÜRKSOY-un 2012-ci ildən bəri reallaşdırılan “Mədəniyyət paytaxtı” layihəsinə qoşulmaq niyyətindədir. Xatırladaq ki, 3 sentyabr 2018-ci ildə Qırğızıstanın Çolpan-Ata şəhərində keçirilən Türk Şurası 6-cı Zirvə görüşünə fəxri qonaq kimi qatılan Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Orta əsrlər Türk-İslam mədəniyyətinin nadir mədəni və memarlıq abidələri olan qədim Xivə şəhərinin 2020-ci ildə “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” olmasını təklif edib.

Artıq bununla bağlı çalışmalara başlanılıb. Özbəkistanın mədəniyyət naziri Bəxtiyar Sayfullayevin dəvəti ilə bu ölkəyə səfər edən TÜRKSOY-un baş katibi Düsen Kaseinov Daşkənd və Xivə şəhərlərinin də daxil olduğu Xarəzm vilayətinin mərkəzi Urgəncdə görüşlər keçirib.

Düsen Kaseinovun Daşkənddə mədəniyyət naziri Bəxtiyar Sayfullayev ilə görüşündə 25 il öncə yaradılan TÜRKSOY-un qurucu üzvlərindən birinin Özbəkistan olduğu vurğulanıb, “Mədəniyyət paytaxtı” layihəsi vasitəsilə bu əməkdaşlığın inkişaf etdiriləcəyinə əminlik

ifadə olunub. Türk dünyasının zəngin mədəni mirasını dünyaya miqyasında tanıtmacağı özünə hədəf edən TÜRKSOY-un fəaliyyətlərində Özbəkistanın iştirakının önəmli olduğu qeyd edilib.

Prezident Ş.Mirziyoyevin

açıqlamasının bu yöndə mühüm impuls olduğunu deyən D.Kaseinov, Özbəkistanın təşkilatda fəaliyyətinə fasilə verədiyi dövəmdə belə özbək mədəniyyət və sənət adamları ilə əməkdaşlığı davam etdirdiklərini söyləyib: “Özbəkistanın zəngin tarixi və mədəniyyəti,

sadəcə, Türk dünyasının deyil, dünya mədəniyyətinin xəzinəsidir”.

Görüşdə Özbəkistanın TÜRKSOY-dakı təmsilçiliyi məsələsinə də toxunulub. Baş katib “TÜRKSOY-da, bayrağınız da asılıdır. Özbəkistan Mədəniyyət Nazirliyinin TÜRKSOY-dakı təmsilçisinə aid otaq sizləri gözləyir. TÜRKSOY Özbəkistanın fəal iştirakı ilə daha da güclənəcək”, - deyər bildirib.

D.Kaseinov və heyət XV əsrin XX əsrə qədər xanlığın paytaxtı olan qədim Xivəni gəzib. Şəhərin tarixə meydan oxuyan sarayları, bənzərsiz memarlığı və qədim binaları onları heyran edib.

Mehparə SULTANOVA
Ankara

Vyanada gənc solistlərin konserti

Vyanadakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində konsert proqramı təşkil olunub. Dekabrın 22-də keçirilən konsertdə əslən bakılı olan pianoçu və opera müğənnisi, musiqişünas-pedaqoq Lada Atlantovanın yetirmələri çıxış ediblər.

Konsertdən əvvəl L.Atlantova konsert üçün yaradılan şərait və əməkdaşlığa görə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinə minnətdarlığını bildirib.

Moskva İncəsənət Akademiyasında Opera müğənniliyi kafedrasına uzun illər rəhbərlik edən Lada Atlantovanın tələbələri konsertdə Avropa bəstəkarlarının Milad və Yeni ilə həsr olunmuş əsərlərini ifa ediblər. Konsert proqramında bəstəkar Gennadi Qladkovun “Bremen musiqiçiləri” cizgi filmi üçün bəstələdiyi və dahi Müslüm Maqomayevin ifasında şöhrət tapan “Trubadurun serenadası” da səslənib.

Meksika universitetində Nizami Gəncəvidən söz açılıb

Meksikanın və Latın Amerikasının ən böyük universiteti olan Meksika Milli Muxtar Universitetində (UNAM) bu təhsil ocağının və ölkəmizin səfirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə dünya şöhrətli Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin yaradıcılığına həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Mərasimdə meksikalılardan ibarət “Nur Ər Riyad” rəqs qrupu tərəfindən Nizami Gəncəvinin “Yeddi gözəl” poemasının motivləri əsasında hazırlanmış “İpək Yolu” rəqs tamaşası təqdim edilib. Tamaşa zamanı “Yeddi gözəl” poemasından parçalar oxunub, orada adıçəkilən məmləkət və dövrün rəqsləri, o cümlədən Azərbaycan milli rəqsləri nümayiş etdirilib.

Tədbirin açılışında çıxış edən ölkəmizin Meksikada müvəqqəti işlər vəkili Məmməd Talıbov Azərbaycan mədəniyyətinin meksikalılara təqdim olunması üçün bu imkanın yaradılmasına görə universitetin rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirib. O, Azərbaycan ədəbiyyatının xalqımız üçün nadir xəzinə olduğunu qeyd edib. Nizami Gəncəvinin ədəbiyyatımızın ən parlaq nümayəndələrindən olduğunu, onun yaradıcılığının dünya ədəbiyyatında dərin iz qoyduğunu vurğulayıb.

Mədəniyyət Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi Maliyyə və uçot şöbəsinin müdiri İmran Mədətova

anası Arife Mədətovanın

vəfatından kədərələndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT
Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Moskva pr, 1D.
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-57-72 (redaktor)
530-34-38 (məsul katib)
430-16-79 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisenzia № AB 022279

İndeks: 0187

“Mədəniyyət” qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5178

Sifariş: 3953

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.

Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.